АЙЁМИНГИЗ МУБОРАК, АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

ИЖТИМОИЙ – СИЁСИЙ ГАЗЕТА

1925 йилдан чиқа бошлаган

Туркистон

ЭЛИМ ДЕБ, ЮРТИМ ДЕБ ЁНИБ ЯШАШ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 31 август Шанба.
№ 61 (14359)

БАЙРАМ ҚУТЛОВИ

Азиз ёшлар!

«Камолот» жамғармаси бошқаруви Сизларни халқимизнинг улуғ ва муқаддас байрами Мустақилликнинг шонли 5 йиллиги билан самимий муборакбод этади. Ҳурлик ва озодлик шодиёнаси барчангизга қутлуғ бўлсин!

Муҳтарам Президентимиз Ислом Каримовнинг Республикамиз равнақи йўлида олиб бораётган изчил сиёсати ҳамда кенг қамровли ислоҳотлар руҳи, ёшларга бўлган чексиз ғамхўрлиги ва ишонч эътибори бизни янада шижоатли, ватанпарвар, истиқлол ишининг ҳақиқий давомчилари бўлишга ундамоқда.

Қадрли дўстлар!

Барчангизни Мустақиллик байрами билан қутлар эканмиз, жонажон Ўзбекистонимизнинг порлоқ истиқболини яратиш борасидаги фаолиятингизга ҳамиша зафарлар ёр бўлсин. Сизга, оила аъзоларингизга сиҳат саломатлик, хонадонингизга қут-барака тилаймиз.

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси бошқаруви.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовни «Мустақиллик» ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигини қўлга киритиши ва уни мустаҳкамлашдаги, миллий давлатчиликни барпо этишдаги, жамиятни ривожлантиришнинг ўзига хос йўлини ишлаб чиқиш ва уни амалга оширишдаги, сиёсий барқарорлик, фуқаролар тинчлиги ва тотувликни таъминлашдаги буюк хизматлари учун, Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллиги шарафига Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримов «Мустақиллик» ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри
1996 йил 29 август

ҲОЗИРГИ БОСҚИЧДА ДЕМОКРАТИК ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИС VI СЕССИЯСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

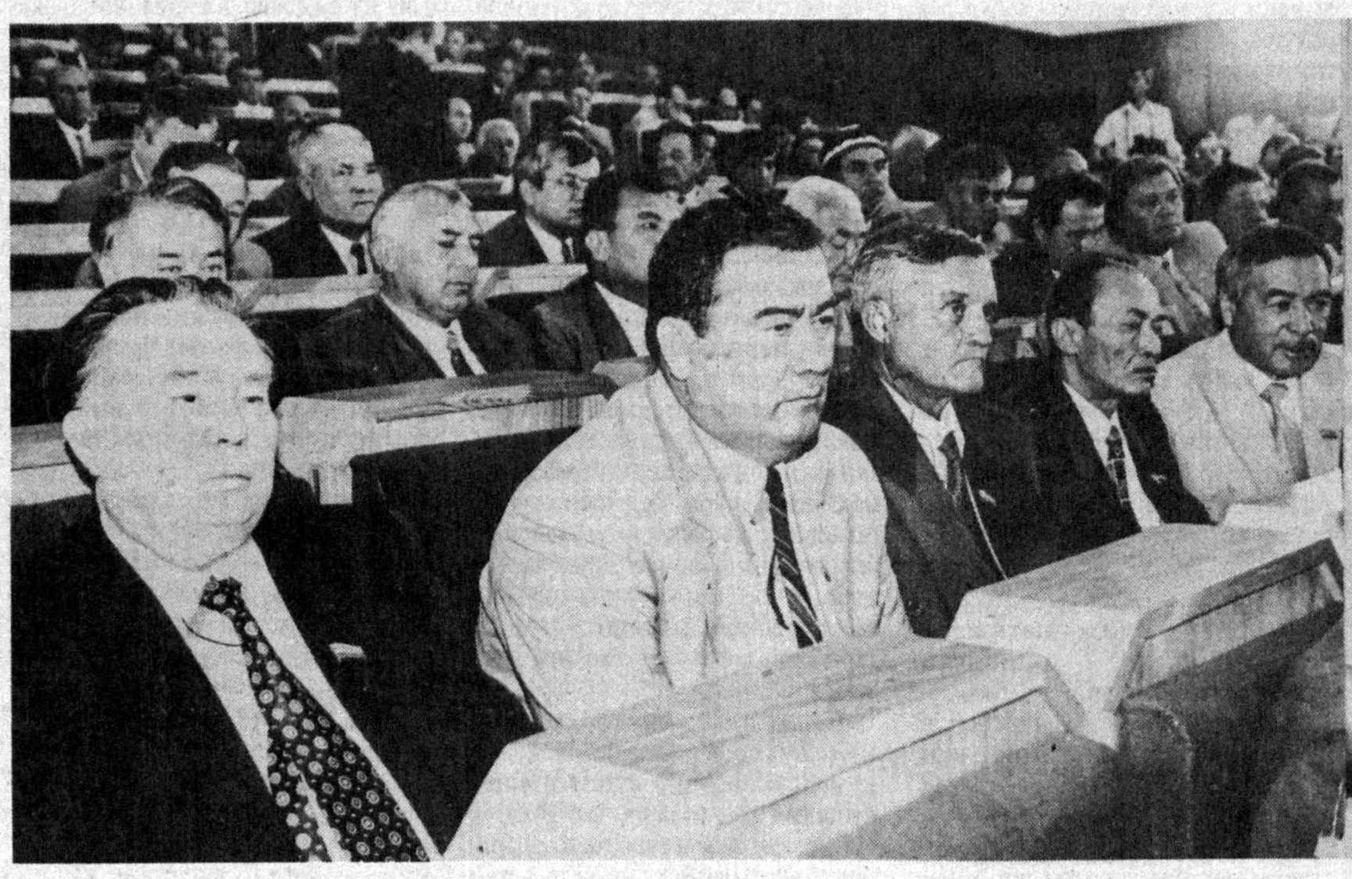

Ҳурматли халқ депутатлари!

Қадрли дўстлар!

Олий Мажлиснинг VI сессияси улуғ байрамимиз - Ўзбекистон мустақиллиги куни арафасида ўтмоқда.

Бундан беш йил муқаддам мана шу бинода, мана шу юксак минбар орқали Ўзбекистоннинг мустақиллиги ва суверенитетини эълон қилган эдик. Ўз келажагимизни ижтимоий йўналишдаги бозор иқтисодиётига асосланган очиқ демократик давлат барпо этишдан иборат, деб қатъий азму қарор этганимизни маълум қилган эдик.

Бу табаррук кун Ўзбекистоннинг кўп асрлик тарихидан порлоқ саҳифа бўлиб жой олди.

Мустақиллик бизни мустабид ва мафкуралашган тузум кишанларидан озод қилди, ўзбек халқига ўз юртида бошини баланд кўтариб юриш, ўз маданияти ва анъаналарини, қадр-қиммати, дини ва эътиқодини, она тили ва маънавиятини қайта тиклаш имконини берди.

Мустақиллик ва суверенитет жаҳон ҳамжамиятига кириб боришимизга, барча давлатлар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли муносабатлар ўрнатишимизга имконият яратди.

Мустақиллик улкан табиий, минерал-хомашё, инсоний, ишлаб чиқариш ва интеллектуал ресурсларимиздан ҳамда юртимиз салоҳиятидан энг аввало ўз халқимиз манфаатлари йўлида оқилона фойдаланишимизга шароит яратди.

Мустақиллик иқтисодиётни, ижтимоий соҳаларни, жамият ҳаётининг барча жабҳаларини ривожлантиришга, ислоҳ қилишга катта турткн берди.

Фақатгина истиқлолнинг ҳаётбахш заминида янги демократик қадриятлар илдиз отишига, инсон ҳақ-ҳуқуқлари ва унинг эрки асосий бойлиги бўлган ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятига мос келадиган янги замонавий сиёсий, хўжалик ва жамоа тузилмалари қарор топишига имкон туғилди.

Бир сўз билан айтганда, истиқлол биз учун тараққиётнинг бутунлай янги, кенг уфқларини очди. Ўз келажагимизни ўз қўлимиз билан яратадиган бўлдик. Ҳаётимиз ва умумий хонадонимизни миллий манфаат ва қадриятларимизга, умумэътироф этилган демократик мезонларга монанд қилиб қуришдек ноёб тарихий имкониятга эга бўлдик. Бу жуда катта бойлик. Биз унинг қадрига етишимиз, кўз қорачиғидек асраб-авайлашимиз керак.

Энг аввало, сиз - халқ вакилларини ана шу табаррук байрам билан табриклашга ижозат бергайсизлар!

Муҳтарам ватандошлар!

Ўтган беш йил тарих учун бир лаҳза бўлса-да, биз учун бутун бир давр ҳисобланади. Зеро, мана шу беш йил ичида биз бошқа мамлакатлар ўн-юз йиллар мобайнида ўтадиган йўлни босиб ўтдик.

Улкан синовлар, қийинчиликларни бошдан кечирдик. Ҳаётимизнинг энг машаққатли йиллари ортда қолди. Ўзбекистон собиқ Иттифоқ мамлакатлари орасида биринчилардан бўлиб кенг миқёсли ислоҳотлар йўлига, жамиятни тубдан ўзгартириш ва янгилаш йўлига кирди.

Биз ўтмиш ва бугунги кунимизни тўғри, холисона баҳолай олдик, қийинчиликларга бардош бериб, ўтиш даврининг мураккаб муаммоларига оқилона ечимлар топдик.

Биз зўравон империя ва мустабид тузум ҳалокатидан кейин мамлакатимизда юзага келган иқтисодий, ижтимоий-сиёсий, ахлоқий-маънавий вазиятни чуқур англаган, аниқ ҳаракат дастурини ишлаб чиққан ҳолда жамиятни янгилашга киришдик.

Биз барқарор бозор иқтисодиётига, очиқ ташқи сиёсатга асосланган қудратли ҳуқуқий демократик давлат ҳамда фуқаролар жамияти қуришни олдимизга мақсад қилиб қўйган эдик. Бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос ва ўзига мос моделини ишлаб чиққан, мўлжалларни аниқлаб, устувор йўналишларни танлаб, босқичларни белгилаб олган эдик.

Хўш, ўша мақсадларимиз амалга ошдими? Танлаган йўлимиздан олға кетмоқдамизми? Биз бугун мана шу саволларга жавоб беришимиз лозим.

Беш йиллик якунларини танқидий кўз билан баҳолаган ҳолда, шуни алоҳида мамнуният билан қайд этмоқчиманки, ўтган давр мобайнида ислоҳотлар, янгиланиш, тараққиёт дастурларимизни жорий этиш бўйича жуда катта ишлар қилинди.

Ижозатингиз билан мана шу натижа ва якунлар ҳақида батафсилроқ фикр юритмоқчиман.

Ижтимоий-сиёсий соҳада: биринчи ва энг муҳим ютуғимиз шу бўлдики, ижтимоий-сиёсий барқарорликни, тинчликни, миллатлараро тотувликни таъминладик, жамиятнинг кўпмиллатлилик асосида шаклланишига шароит яратдик.

Бугунимиз ва эртанги кунимиз учун катта аҳамият касб этадиган бу қадриятларнинг маъносини англаш халқимизнинг қон-қонига сингиб кетгани ғоят муҳимдир.

Халқнинг ҳаётий тажрибаларига, миллий ва маданий анъаналарига мос тушадиган ҳақиқий демократия тамойиллари қарор топмоқда. Умуминсоний қадриятларнинг устуворлиги тобора мустаҳкамланмоқда, янги демократик мезонлар ҳаётимизга тобора чуқурроқ кириб бормоқда, инсон ҳақ-ҳуқуқлари ва эрки Конституция билан кафолат топмоқда. Миллати, дини, сиёсий эътиқодидан қатъи назар, ҳар бир фуқаро тенг ҳуқуққа эгадир. Одамлар Ўзбекистон ўзларининг умумий хонадони эканини тобора теран англамоқдалар.

Ўзбекистон ҳудудида 120 дан ортиқ миллат ва элат вакиллари тинч-тотув яшаётганидан фахрланамиз. Ўғил-қизларимиз, ёшлар олий ўқув юртларида, мактабларда 8 тилда таълим олишмоқда. Кўплаб тилларда газеталар чоп этилмоқда, телекўрсатувлар, радиоэшиттиришлар олиб борилмоқда. Умумий сони юзга яқинлашиб қолган маданий-маърифий миллий марказларнинг халқ орасида нуфузи ошиб бормоқда. Фуқароларнинг диний эътиқод эркинлиги ҳуқуқига амал қилинмоқда - республикада 14 та диний конфессия фаолият кўрсатмоқда.

Иккинчи хулоса. Мустақиллик йиллари ҳокимиятни тармоқларга ажратиш асосида миллий давлатчилик пойдеворини барпо этиш борасида тинимсиз меҳнат қилиш даври бўлди.

Эски маъмурий-буйруқбозлик тизими ҳамда унинг ҳокимият ва бошқарув органлари барҳам топди. Давлат ҳаётининг янги демократик, ҳуқуқий асослари яратилди.

Давлат тушунчаси, унинг маъно-моҳияти тубдан ўзгарди. У ислоҳотларнинг бош ташаббускори ҳамда уларни мувофиқлаштирувчи асосий кучга айланди. Давлат бозор иқтисодий муносабатларига вазминлик билан, пухта ўйланган ҳолда, босқичма-босқич ўтишни амалга оширмоқда.

1992 йил декабрида Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг қабул қилиниши мамлакатимиз ҳаётида улкан сиёсий воқеа бўлди. Ҳеч бир давлат ўзининг Асосий қонунида давлат ва жамият қурилишининг тамойилларини, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият тараққиётининг иқтисодий асослари ва стратегик йўналишларини мустаҳкамламасдан туриб, ҳақиқий суверен давлат бўла олмайди. Бизнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси энг демократик, халқаро миқёсда эътироф этилган меъёр ва талабларга жавоб беради, дейиш учун тўла асосларимиз бор.

Бугунги кунда Конституциямиз суверен давлатимизни қонуний-ҳуқуқий жиҳатдан шакллантиришнинг асоси бўлиб қолди.

Халқимизнинг ўз хоҳиш-иродасини эркин ифода этишини таъминловчи сайлов тизими шаклланди ва қонун билан мустаҳкамланди. Жумладан, дунёдаги энг ривожланган демократик давлатларда ҳам бизнинг «Сайловчилар ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунимизнинг ўхшаши деярли йўқ.

1994 йил охирида тарихимизда биринчи марта мамлакат парламенти - Олий Мажлисга, маҳаллий вакиллик органларига очиқ, демократик сайловлар ўтказилди. Сайловлар халқимизнинг сиёсий савияси, фаоллиги юксалиб бораётганини намойиш этди.

Қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва судлов тизими - яъни ҳокимият тармоқларининг бўлиниши қонуний жиҳатдан мустаҳкамлаб қўйилди. Уларнинг ҳар бирида қонуний асосда авторитаризм ва тоталитаризм зўравонликларини истисно этувчи ҳақиқий демократик меъёр ва тартиблар жорий этилди.

Ижроия ҳокимияти органларининг иш йўсини тубдан ўзгарди: улар режалаштириш ва тақсимлаш ҳуқуқидан маҳрум этилиб, кўпроқ иқтисодий сиёсатни мувофиқлаштириш билан шуғулланиб, қонун доирасида фаолият кўрсатмоқда. Тугатилган вазирликлар ўрнида бозор шароитларига улардан кўра тезроқ мослашадиган хўжалик бирлашмалари, уюшмалар, корпорациялар, холдинг компаниялари вужудга келди.

Республика ва маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг ваколатлари чегараланди. Жойларда вакиллик ва ижро этувчи ҳокимият институти - ҳокимлик лавозимлари жорий этилди. Уларнинг ваколат доираси изчил равишда кенгайиб бормоқда.

Халқимизнинг тарихий анъаналари ва тафаккур тарзига мувофиқ, фуқаролар ўз-ўзини бошқарувининг муҳим жамоатчилик органи - маҳалланинг мавқеи қайта тикланди. Маҳалла одамлар ўртасида яхши қўшничилик, ўзаро ҳурмат ва инсонпарварлик муносабатларини тарбиялашда катта аҳамият касб этмоқда. Маҳалла қўмиталари аҳолининг эҳтиёжманд табақалари манфаатларини ҳимоя қилиш ва уларга ёрдам кўрсатишда хайрли ишларни амалга оширмоқда.

Давлат томонидан қўллаб-қувватланаётган турли нодавлат жамоатчилик тузилмалари тармоғи ҳам кенгайиб бораётир.

Учинчи - энг муҳим ютуғимиз шундан иборатки, барча фуқароларнинг қонун олдида ҳуқуқий тенглигини ҳамда қонуннинг ҳамма нарсадан устунлигини кафолатловчи ҳуқуқий давлатни шакллантиришнинг мустаҳкам асоси яратилди.

Ўзбекистонда давлат ҳаёти, ижтимоий-сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳаётнинг барча соҳалари мустаҳкам ҳуқуқий асосда қурилмоқда. Беш йил мобайнида бу борада қабул қилинган қонунчилик ҳужжатларини санаб ўтишнинг ўзиёқ анча вақтни олган

(Давоми 2-, 3-бетларда)

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

29 август куни Тошкентда биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи сессияси ўз ишини бошлади.

Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этмоқда.

Мажлислар залида Ўзбекистон ҳукумати аъзолари, республика ташкилотларининг раҳбарлари, хорижий давлатлар дипломатик корпуси элчилари ва вакиллари, халқаро ташкилотлар намояндалари, хорижий ва республика оммавий ахборот воситаларининг мухбирлари ҳозир бўлди.

Сессияни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов бошқарди.

Сессия мандат комиссиясининг раиси Ш. Мирзиёев маърузасини тинглаб, янги сайланган Олий Мажлис депутати И. Юсуповнинг ваколатини тўғри, деб топди.

Депутатлар сессия ишчи органи — Котибиятни туздилар, кун тартибини тасдиқладилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов сессияда катта нутқ сўзлади.

Сессия «Буюк хизматлари учун» орденини таъсис этиш тўғрисида қонун қабул қилди. Қонун лойиҳаси юзасидан фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасининг раиси А. Холмуродов ахборот берди. Депутатлар давлат мукофотлари тўғрисидаги Қонунга бир қанча тузатишлар киритдилар.

Сўнгра Президент Ислом Каримов сўзга чиқиб, бу қонунларнинг алоҳида аҳамиятини таъкидлади ва Самарқанд ҳамда Шаҳрисабз шаҳарларини «Амир Темур» ордени билан, халқаро олимпия қўмитасининг президенти Хуан Антонио Самаранчни «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонларини ўқиб берди.

Депутатлар Ўзбекистон Республикаси фуқаролик кодекси иккинчи қисмининг лойиҳасини иккинчи ўқишда кўриб чиқдилар. Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Н. Исмоилов маърузаси юзасидан депутатлар — Қўқон шаҳри ҳокими Х. Мавлонқулов, Беруний тумани марказий касалхонаси бўлим мудири Б. Оразалиев, Толимаржон ГРЭСи қурилиш бошқармасининг бригадири В. Южалкин сўзга чиқдилар.

«Ўзбекистон Республикаси фуқаролик кодексини иккинчи ўқишда тасдиқлаш тўғрисида» Қонун қабул қилинди.

Қоннунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси котиби Ф. Муҳиддинова нотариат, адвокатура тўғрисидаги қонулар лойиҳалари ҳақида ахборот берди. Қонун лойиҳаларини муҳокама қилишда депутатлар — «Адолат» социал-демократик партияси сиёсий кенгашининг котиби У. Дониёров, Тошкент аграр университети ректори Ҳ. Бўриев, Шаҳрисабз электр тармоқлари корхонаси бошлиғи А. Болтаев, Паркент тумани ҳокими Т. Холтоев, Олий Мажлис мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитасининг котиби М. Содиқова, Қува мебелсозлик ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси М. Исмоилов, Навоий шаҳри ҳокими Б. Ҳамдамов иштирок этдилар. Сессия мазкур қонунлар лойиҳаларини биринчи ўқишда маъқуллади.

Сессия сиёсий партиялар тўғрисидаги Қонун лойиҳасини муҳокама қилди. Бу масала юзасидан музокараларда депутатлар — «Халқ бирлиги» ҳаракати раиси, Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент давлат университетининг проректори Т. Долимов, «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарининг бош муҳаррири, «Адолат» социал-демократик партияси сиёсий кенгашининг котиби А. Жўрабоев, Олий Мажлис иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитасининг раиси, «Ватан тараққиёти» партиясининг раиси А. Йўлдошев иштирок этдилар.

(Давоми 2-бетда)

ЭЗГУ ТИЛАКЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари,

Мамлакатингиз ўз мустақиллигининг беш йиллигини нишонлаётган кунларда Сизга энг самимий табрик ва тилакларимни йўллаш менга алоҳида мамнуният бахш этади. Фурсатдан фойдаланиб, сиёсий муносабатларимиз ҳамда мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш бўйича сиз билан биргаликда ишлашга тайёр эканимни баён этмоқчиман.

Мана шу бахтли онларда Сизга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, қардош Ўзбекистон халқига эса муваффақият ва фаровонлик тилайман.

Камоли эҳтиром ила,
Лиамин ЗЕРУАЛ,
Жазоир Халқ Демократик Республикаси Президенти.

***

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллиги муносабати билан самимий табрикларимни қабул этгайсиз.

Сизга, муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, ҳамда бутун ўзбек халқига бахт-саодат ва фаровонлик, Ўзбекистон Республикасининг гуллаб-яшнаши ва фаровонлиги йўлида муваффақиятлар ва янгидан-янги ютуқлар тилайман.

Ушбу имкониятдан фойдаланиб, МДҲ ижроия контибияти билан ҳамжиҳатлик ила иш кўрганингиз учун чуқур миннатдорчилик изҳор этиб, келгуси ҳамкорлигимиз янада ривожланади, дея умид қилиб қоламан.

Камоли эҳтиром ила,
И. КОРОТЧЕНЯ,
Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ижрочи котиби.

САМИМИЙ ТАБРИКЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов жаноби олийларига

Ўзбекистоннинг миллий байрами муносабати билан сиз жаноби олийларига энг қизғин табригимни йўллаш менга улкан мамнуният бахш этади.

Биз дастлаб Парижда бошлаган, кейинчалик Флоренцияда давом эттирган очиқ-ойдин ва самимий музокаралар мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни бундан-буён ҳам ривожлантириш йўлларини белгилаб берди.

Франция билан Ўзбекистонни боғлаб турган дўстлик ва ҳамкорлик риштлари янада ҳам мустаҳкамланаверсин.

Жак ШИРАК,
Франция Республикаси Президенти.

***

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов жаноби олийларига

Жаноби олийлари!

Сизни ҳамда бутун ўзбек халқини мустақиллик байрами билан табриклайман. Шу байрам муносабати билан энг самимий тилакларимни баён этишга ҳамда барчангизга бахт-саодат ва гуллаб-яшнаган келажак тилашга ижозат беришингизни сўрайман.

ЕЛИЗАВЕТА II,
Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Қироличаси.

***

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов жаноби олийларига

Ўзбекистон мустақиллиги эълон қилинганининг беш йиллиги муносабати билан сизга мамлакатинигизнинг бундан буён ҳам тараққий этиши ҳамда мамлакат фуқароларининг келажаги борасидаги яхши истакларимни йўллайман.

Мустақилликнинг ўтган беш йили мобайнида мамлакатингиз ижтимоий-бозор иқтисодиёти ва демократия йўлида анчагина олға қадам ташлади. Бу орада Германия Федератив Республикаси Ўзбекистонни икки томонлама муносабатларда ҳамда кўплаб халқаро анжуманлар доирасида доимо қўллаб-қувватлаб келди. Сизнинг яқинда Европа Иттифоқига аъзо бўлган давлатлар билан шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолашингиз натижасида мамлакатларимиз бундан-буён бир-бири билан янада маҳкамроқ жипслашди.

Мамлакатингиз мустақиллигининг дастлабки беш йили мобайнида давом этгани сингари, муносабатларимиз бундан-буён ҳам мамлакатларимиз халқи фаровонлиги йўлида ривожланаверишига аминман. Биз сизлар билан ҳамкорликда Штутгартда очган ва кейинчалик Берлинда давом этаётган «Буюк ипак йўли мероси» кўргазмаси бу ишга қўшган муҳим ҳиссамиз ҳисобланади.

Роман ХЕРЦОГ,
Германия Федератив Республикаси Президенти.

ҲОЗИРГИ БОСҚИЧДА ДЕМОКРАТИК ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

(Боши 1-бетда)

бўлур эди. Қонун, маъмурий-буйруқбозлик тизимининг тазйиқ ва зуравонлигидан фарқли ўлароқ, жамиятни бошқаришнинг самарали воситасига, ҳамма органлар фаолияти, ҳар бир фуқаро хулқ-атворининг мезонига айланмоқда.

Бошқача айтганда, мустақиллик йилларида мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари ва эркинлигининг устунлигидан келиб чиқадиган, халқаро миқёсда қабул қилинган янги юридик тамойил ва талабларга асосланган кенг ҳуқуқий муҳит вужудга келтирилди. Биз тоталитар тузумнинг тазйиқ ва зуравонлигидан ҳуқуқий меъёрлар сари улкан қадам ташладик. Бу эса инсоннинг давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, шунингдек, барча мулк шаклларига асосланган маъмурий-хўжалик тузилмалари билан турли-туман муносабатларини йўлга қўйишда яққол намоён бўлмоқда.

Ўзбекистондаги ҳуқуқий ислоҳотларнинг асосий мақсади суднинг алоҳида ва мустақил ҳокимият тармоғи сифатидаги мавқеини қайта тиклаш ғояси бўлди. Суд ҳокимиятининг янги тармоқлари яратилди. Суднинг ваколатлари сезиларли даражада кенгайтирилди. Фуқароларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини суд орқали ҳимоя қилишни кафолатлашнинг ҳуқуқий меъёрлари шакллантирилмоқда. Эндиги муҳим вазифа - ана шу меъёрларнинг судлов амалиётига изчил кириб боришини таъминлаш, уларнинг одамлар онгида чуқур ўрнашиб қолишига эришишдан иборат.

Тўртинчидан, ҳақиқий демократиянинг зарур ва қонуний белгиси бўлган туб маънодаги кўп партиявийликни шакллантириш учун жамиятимизнинг сиёсий тузумини мутлақо янгилаш асослари яратилди.

Турли сиёсий ташкилотлар, мафкура ва фикрларнинг ранг-баранглилигига асосланган, бутунлай янги сиёсий тузум яратилди ва у ривожланиб бормоқда. Ҳозирги вақтда республикада 4 та сиёсий партия ва ижтимоий ҳаракат фаолият кўрсатмоқда, 200 га яқин жамоатчилик бирлашмалари рўйхатдан ўтган. Булар - давлат ва жамият масалаларини ҳал этишда тобора фаол иштирок этаётган касаба, ёшлар, аёллар, фахрийлар уюшмалари, шунингдек, жамоатчилик жамғармалари ва ташкилотларидир.

Шундай қилиб, ислоҳотлар жараёнида республикада янги демократик сиёсий тузумнинг асослари яратилди, деб хулоса чиқариш мумкин. Бу тузум сиёсий ташкилотларнинг, мафкура ва фикрларнинг турли-туманлиги асосига қурилган бўлиб, давлат ва жамиятни бошқаришда фуқароларнинг кенг иштирокини таъминлайди.

Жамиятимизнинг сиёсий ҳаётидаги энг муҳим ютуғимиз эса - ҳар бир инсон ва фуқаронинг тафаккури ва дунёқараши ўзгараётгани, унинг сиёсий ва ижтимоий онги, умумий савияси изчил равишда юксалиб бораётганидир. Биз энди беш йил олдинги одамлар эмасмиз. Бу ҳақиқат жамиятимизнинг турли жабҳаларида яққол намоён бўлмоқда. Буни кўрмаслик, сезмасликка олишнинг иложи йўқ.

Мустақиллик йиллари мобайнида иқтисодиёт соҳасида ҳам теран ўзгаришлар рўй берди. Кейинги пайтда биз, бу соҳадаги ишлар аҳволини бир неча бор таҳлил этиб, амалга оширилаётган ўзгаришларга, иқтисодий ислоҳот натижаларига баҳо бердик. Шу боис, бу борадаги асосий якунларга қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Биринчидан, иқтисодий муносабатларда, айниқса мулк масалаларида туб ўзгаришлар амалга оширилди. Мулкни хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш дастурини амалга ошириш натижасида, мамлакатимизда ҳақиқий кўп тармоқли иқтисодиёт шакллантирилди, нодавлат сектор мустаҳкамланди ва у иқтисодиётимизда фаол рол ўйнай бошлади.

Иккинчидан, хўжалик юритишнинг маъмурий-буйруқбозлик усули, режали бошқариш ва тақсимлашнинг ўта марказлашган тизимига барҳам берилди, иқтисодий рағбатлантиришга, корхоналарнинг иқтисодий эркинлигига ва рақобат тамойилларига асосланган бозор механизмлари тобора кенг жорий этилмоқда.

Учинчидан, бозор инфраструктураси умуман шакллантирилди, янги банк, молия, солиқ тизимлари, фонд ва товар - хомашё биржалари, суғурта, аудиторлик, лизинг компаниялари ва бошқа бозор тузилмалари тармоғи барпо этилди, қимматли қоғозлар бозори фаолиятини кучайтириш чора-тадбирлари кўрилмоқда.

Тўртинчидан, ўзимизнинг миллий пул тизимимиз яратилди, сўм мамлакатимизда ягона тўлов воситаси бўлиб қолди. Миллий сўмимиз бугунги кунга келиб барқарор, жорий операцияларда эркин алмашиниш қувватига эга бўлган пул бирлигига айланди.

Бешинчидан, иқтисодий ва молиявий барқарорликка эришилди, инфляция даражаси кескин пасайди, ишлаб чиқаришнинг пасайиши тўхтатилди. Иқтисодий ўсишни таъминлаш ва биринчи навбатда чет эл сармоясини жалб этиш асосида инвестиция фаолиятини ривожлантириш йўллари белгиланди.

1996 йилнинг биринчи ярмидан бошлаб Ўзбекистонда иқтисодиётнинг барқарор юксалиши ва аҳолининг турмуш даражаси яхшиланиши кўзга ташланганини барчамизга мамнуният бахш этади, албатта.

Олтинчидан, иқтисодиётнинг тузилма жиҳатидан янгиланиши таъминланмоқда, республиканинг ёнилғи-энергия мустақиллигига эришилди, ўзимизнинг ташқи бозорда рақобат қилишга қодир бўлган тайёр маҳсулотимиз улуши ошмоқда, саноат ва қишлоқ хўжалигининг бутунлай янги - автомобилсозлик, микробиология, ғаллачилик соҳалари барпо этилди. Импортнинг ўрнини босадиган маҳсулотларнинг 500 дан ортиқ хили ўзлаштирилди, хорижий сармоядорлар иштирокида иқтисодиётимиз тузилмасини тубдан ўзгартирадиган йирик сармоя лойиҳалари муваффақият билан амалга оширилмоқда.

Бу ўринда, шу йил июнь ойида Ўзбекистон автомобилсозлигининг тўнғичи - «УзДЭУавто»нинг ишга туширилишини алоҳида қайд этмоқчиман ҳамда бу ишда бевосита иштирок этган барча кишиларга самимий миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Иқтисодий ислоҳотларнинг энг муҳим якунларидан бири - аксарият юртдошларимизда мулкка эгалик, мулкдорлик туйғусининг уйғониши ва ривожланиши жараёни, ўрта қатлам, кичик ва хусусий корхона эгаларининг, мулкнинг, ер участкаларининг, акцияларнинг, бошқа қимматли қоғозларнинг, хуллас, даромад келтирадиган мулкнинг шаклланишидир.

Энди ижтимоий-маънавий соҳада демократик янгиланишларнинг асосий натижалари ҳақида тўхталсак.

Биринчидан - миллий маънавият ва ахлоқнинг тикланиши учун барча шароит яратилди. Жамиятимизни ислоҳ қилиш ва янгилаш бошлангани туфайли инсон маънавияти, юксак ахлоқ ва маданиятининг қудратли қатламлари очилди, гўзал миллий анъаналар тикланди, жаҳон цивилизациясига салмоқли ҳисса қўшган улуғ аждодларимизнинг улкан маънавий меросига мурожаат этиш бошланди.

Халқнинг тарихий руҳи уйғонмоқда, маънавиятнинг кўзи очилмоқда, шу туфайли одамлар қалбида миллий ғурур, она заминга меҳр-муҳаббат туйғулари камол топмоқда.

Халқимизнинг Беруний, Ибн Сино, Хоразмий, Фарғоний, Имом Бухорий, Имом Термизий, Баҳоуддин Нақшбанд, Амир Темур, Мирзо Улуғбек, Бобур, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фитрат, Беҳбудий, Усмон Носир сингари ўнлаб ва юзлаб буюк фарзандлари меросининг-абадиятининг халққа қайтарилиши мустақил Ўзбекистоннинг энг ёрқин ютуқлари қаторидан жой олади.

Бугунги кунда яқин тарихимиз - XIX аср охири ва XX аср бошида, 20-30 йилларда яшаб ўтган, бироқ ҳақсиз равишда унутиб юборилган, мустамлакачи, мафкуралашган ва тоталитар тузум шароитида туҳматга учраб, йўқ қилинган ўзбек халқи фарзандларининг шарафли номларини тиклашга катта эътибор берилмоқда.

Миллатимизнинг урф-одатларини, қадриятларимизни, дину эътиқодимизни тиклаш, эъзозлаш, улуғлаш, халқимизга қайта тикланган муқаддас масканларимизни, мачиту мадрасаларни, тарихий обидаларни қайтариш йўлида қилган эзгу ишларимизни нима билан ўлчаб бўлади?

«Озодсан, улуғсан, иймонинг пок, Ватаним маним,
Истиқболинг порлоқ, эл бўл, мард бўл, Ўзбегим»,

деб халқимизни янги ҳаёт, янги уфқлар сари чорлаганимиз, «Биздан озод ва обод Ватан қолсин», деб юртимиз фидойиларининг бошини қовуштириб қилган меҳнатларимиз, савоб ишларимиз ўтган беш йиллик давримизни тўлиқ ифодалайди, десак хато бўлмас, деб ўйлайман.

Азиз дўстлар!

Биз миллий маданиятимизнинг асл бойликларини қайтарибгина қолмай, айни пайтда бу билан бутун инсониятнинг маънавий дунёсини ҳам бойитяпмиз. Мустақиллигимиз юбилейи ўтиши билан ЮНЕСКО қарорига асосан бутун жаҳон билан биргаликда Амир Темурнинг 660 йиллигини, кейинги йилда эса сайёрамиздаги энг қадимий шаҳарлардан бўлмиш Бухоро ва Хеванинг 2500 йиллигини нишонлаймиз. Бу эса халқимизнинг тарихи, маданияти ва истеъдодига дунёда жуда катта эҳтиром билан қаралаётгани ҳамда эътироф этилаётганидан далолат беради.

Чекланган тафаккур, мафкуравий қарамлик, боқимандалик билан боғлиқ барча нарса ўтмишга айланмоқда, кишиларимизда маълакат ичидагина эмас, балки унинг ташқарисида ҳам содир бўлаётган воқеа-ҳодисаларга *дахлдорлик туйғуси* ошиб бормоқда.

Мустақиллик йилларида ўзимизнингтина эмас, бошқа мамлакатлар мисолида ҳам тўпланган, кичик бўлса-да, бироқ анчагина аччиқ тажриба одамларнинг кўзини очди, улар зийракроқ ва бошқаларга нисбатан сабр-бардошлироқ бўлиб қолди. Ҳаётнинг ўзи бизга турли миллат, эътиқод ва дин вакиллари ўртасида ўзаро ҳурмат ҳукм сурган шароитдагина умумий хонадонимиз, умумий келажагимиз, фарзандларимиз келажагини қуриш мумкинлигини кўрсатиб турибди.

Бундай кишиларни ҳеч қандай куч билан ўзлари танлаб олган йўлдан орқага қайтариб бўлмаслигига ишончим комил.

Иккинчидан - ижтимоий адолат тамойиллари қарор топмоқда. Аҳолининг энг муҳтож қатламларини ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлашнинг бутунлай янги тизими барпо этилди.

Қанчалик қийин бўлмасин, давлат ва жамият пенсионерлар, серфарзанд оилалар, талабалар ҳамда аҳолининг кучли ижтимоий муҳофазага муҳтож бўлган бошқа табақалари хусусида ғамхўрлик қилишни бир дақиқа бўлса ҳам унутгани йўқ.

Энг кам иш ҳақи, пенсиялар, нафақа ва стипендияларнинг қайта-қайта, энг муҳими - нархнавонинг эркинлиги ва инфляциядан муҳофаза қиладиган тарзда оширилиши, собиқ шўролар ҳудудида мисли кўрилмаган воқеа - аҳоли жамғармаларининг кенг миқёсда индексация қилиниши, аҳолини иш билан банд қилиш, пенсия таъминоти бўйича замонавий қонунчиликнинг амалга оширилиши ўтиш даврининг муаммо ва қийинчиликларини енгиллатишга, кўпчиликнинг янги бозор шароитларига мослашишига имкон берди.

Бунинг натижаси ўлароқ, биз кишиларнинг турмуш даражаси кескин пасайиб кетишига йўл қўймадик, ижтимоий барқарорлик ҳамда аҳолининг ислоҳотларга ишончини, жамиятда умуммиллий тотувликни сақлаб қолдик.

Учинчидан - жамиятимиз асоси - оила моддий ва ижтимоий жиҳатдан мустаҳкамланмоқда. Биз давлатимизнинг ижтимоий асосларини мустаҳкамлашда, унинг барқарорлигида мамлакатимизнинг эртанги тақдири боғлиқ бўлган жисмонан соғлом, маънавий жиҳатдан етук ёш авлодни тарбиялашда оиланинг муҳим ўрин тутишига катта аҳамият бермоқдамиз.

Республикамизда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича кучли кафолат яратилган, умумий таълим ва ёш авлодни профессионал жиҳатдан тайёрлаш тизими ислоҳ қилинмоқда, оилани мустаҳкамлашга кўмаклашадиган, уни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлайдиган турли ижтимоий жамғармалар фаолият кўрсатмоқда.

Жамиятимизнинг интеллектуал савияси ҳақида ғамхўрлик қилиш ва уни қўллаб-қувватлаш, илм-фан ва таълим, маданият ва соғлиқни сақлашни ривожлантириш учун маблағ қидириб топиш вазифасига алоҳида эътибор берилмоқда.

Ташқи сиёсий ва ташқи иқтисодий фаолиятимизда:

Биринчидан, Ўзбекистоннинг халқаро нуфузи, унинг жаҳон ҳамжамиятида тутган ўрни ва иштироки юксалиб, мустаҳкамланди. Бугунги кунда Ўзбекистон тенг ҳуқуқли асосда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳамда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти сингари энг нуфузли ва таъсир доираси кенг барча халқаро ташкилотларга аъзо бўлиб, барча қитъалардаги ўнлаб мамлакатлар билан дўстона муносабатларни кучайтирмоқда, йирик банк ва молия органлари, давлат ва ҳукуматга қарашли бўлмаган хорижий ташкилотлар билан мустаҳкам ҳамкорлик қилмоқда.

Биз жамиятимизнинг жаҳон цивилизациясига фаол кириб бориши учун ҳуқуқий ва ташкилий шарт-шароитларни барпо этганмиз.

Яқинда АҚШга қилган самарали ташрифимиз ҳамда Европа Иттифоқи билан шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимнинг имзоланиши Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига кириб боришига кучли туртки бўлди.

Имзоланган битим икки томоннинг фаол равишда шериклик қилиши учун асос яратишга интилишинигина кўрсатиб қолмайди. У Ўзбекистонда муваффақиятли равишда демократик жамият барпо этилаётгани, халқларимизни инсон ҳуқуқлари, фуқаро эркинлиги ва ҳуқуқий давлат сингари умумий қадриятлар бирлаштириб турганини яққол кўрсатади.

Иккинчидан, жаҳондаги етакчи мамлакатларнинг кўпчилиги билан, умуман 120 дан ортиқ давлат билан расмий дипломатик муносабатлар ўрнатилган. Тошкентда 35 мамлакат ўз элчихонасини очган ҳамда 19 хорижий давлатнинг элчиси Ўзбекистон Республикасида ўриндошлик йўли билан ишлаб турибди. Республикада 88 хорижий ваколатхона рўйхатдан ўтган, 24 та ҳукуматлараро ва 13 ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилот фаолият кўрсатмоқда.

Учинчидан, ўтган йилларда республика кўплаб муҳим халқаро конвенцияларга қўшилди. Олий Мажлиснинг яқинда бўладиган сессияларида эса инсон ҳуқуқлари бўйича яна бир қанча халқаро ҳужжатлар кўриб чиқилиши ва ратификация қилиниши мўлжалланмоқда.

Тўртинчидан, республикада биринчи марта ташқи алоқаларимизни таъминлайдиган ташкилий тузилмалар - Ташқи ишлар ҳамда Ташқи иқтисодий алоқалар вазирликлари, Ташқи иқтисодий алоқалар миллий банки, ихтисослаштирилган ташқи савдо фирмалари, хорижий фирмалар, банк ва компаниялар ваколатхоналари тармоғи барпо этилди. Улар ҳозир 260 дан ошиб кетган.

Ўзбекистоннинг ташқи савдо обороти сезиларли равишда кўпайиб, кейинги беш йил ичида 2 мартадан зиёдроқ ўсди. Экспорт ва импорт тизилмасида ижобий ўзгаришлар юз берди, МДҲ мамлакатлари корхоналари билан самарали кооперация алоқалари сақлаб қолингани ҳолда, иқтисодий ривожланган хорижий мамлакатлар билан ташқи савдо алоқалари ҳажми сезиларли даражада ошди.

Бешинчидан, Ўзбекистон иқтисодиётига жалб этилаётган хорижий сармоялар ҳажми ортди. Бу мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар жараёнига ишонч, тараққиётимиз истиқболига ҳамда кучли давлатнинг иқтисодиёти оёққа тураётганига бўлган ишончдан далолат беради. Биз ҳозирнинг ўзидаёқ 5 миллиард доллардан ортиқ хорижий сармоя жалб этдик.

Шубҳасизки, ўтган беш йилнинг энг муҳим натижаси халқимизнинг танланган йўлнинг тўғрилигига, ўз мамлакатининг буюк келажагига ишончи ортиб бораётганидадир.

Қадрли депутатлар!

Ўтган йиллар якунлари, биз тўғри йўл танлаганмиз, ислоҳотларнинг асосий тамойилларини тўғри белгилаб олганмиз, янгиланиш ва тараққиётнинг Ўзбекистон модели ўзини тўлатўкис оқлаб, муваффақият билан ҳаётга татбиқ этилмоқда деб, айтишимизга асос беради. Янгиланишларнинг хусусияти ва теранлиги, мамлакат ва халқимизнинг бугунги куни ва келажагидаги аҳамияти нуқтаи назаридан, бу йиллар бизнинг янги тарихимизда, мислсиз бир давр бўлиб қолади.

Биз бугун чиқаришимиз мумкин бўлган муҳим хулоса шундан иборатки, жамиятимизнинг янгиланишида ва ислоҳотларнинг ўтказилишида, дастлабки босқичларда кўзланган мақсадларга эришилди, олдимизга қўйилган вазифалар бажарилди. Янги вазифаларни белгилаб олиш имконини берадиган, мустаҳкам пойдевор барпо этилди. Жамиятимизни келгусида барқарор ривожлантириш учун, зарур бўлган шарт-шароит, асослар яратилди.

Шуни таъкидлаб ўтишимиз зарурки, агар ислоҳотларнинг дастлабки босқичида, олдимизга қўйилган вазифаларнинг ҳал этилишини таъминламаганимизда, ҳуқуқий ва иқтисодий майдонни ҳар хил ғовлардан холи этиб, ана шу асосда мустаҳкам база яратмаганимизда, жамиятимизни демократлаштириш йўлидан янада дадил юра олмасдик.

Дастлабки кезларда Ўзбекистонни сусткашлик ва консерватизмда айблашарди. Аммо Ўзбекистон бугунги кунга келиб, бозор ўзгаришларининг теранлиги, ижтимоий янгиланишнинг суръатлари ва тараққиёти юзасидан, собиқ совет ҳудудидаги аниқ дастурга эга бўлмай туриб, асоссиз ва мулоҳазасиз ислоҳотлар жараёнини тезлаштиришга уринган, бесабрлик қилган, сохта обрўга интилган кўпгина республикалардан олдинлаб кетди.

Минг афсуски, ана шу юзаки уринишларнинг ҳаммаси пировард натижада ислоҳотларнинг ўзини, маълум даражада, обрўсизлантирди. Уларга ортиқча сиёсий тус берди. Жамиятдаги ички қарама-қаршиликни кучайтирди. Бу бор гап ва ундан ҳеч қаёққа қочиб қутилиб бўлмайди.

Азиз дўстлар!

Демократлаштириш ва турмушимизнинг барча соҳаларида туб ислоҳотлар ўтказиш жараёни, узоқ ва узлуксиз давом этадиган жараён эканини аниқ билиб олишимиз керак. Таъбир жоиз бўлса, бу бизнинг кундалик табиий ҳолатимизга айланиши лозим. Биз изчил, қадам-бақадам янги марраларни эгаллашимиз, янги вазифаларни белгилаб олиб, уларни ҳал этишга бор куч ва имкониятларимизни сафарбар этишимиз керак. Дастлабки босқичда амалга оширилган ишларни қилмаганимизда, бугун келгуси истиқболлар ҳақида ўйлай олмас ҳам эдик.

Шу билан бирга, босиб ўтилган йўлни танқидий таҳлил этиш амалда бажарилган ишларга баҳо бериш - керакли сабоқ, хулосалар чиқариб олиш имконини беради, демократик ислоҳотлар ва тараққиёт йўлидаги асосий, энг муҳим муаммоларни ва янада олға бориш йўлларини аниқлаб олишда кўмаклашади. Биз, ҳар доимгидек, йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларимизни, қолоқлик сабабларини ҳамда ислоҳотларни амалга ошириш йўлида ғов бўлаётган жиҳатларни, пухта таҳлил этишимиз зарур.

Ислоҳотларнинг ҳозирги босқичида, эришилган натижаларнинг холисона баҳосидан келиб чиқиб, демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш йўналишларини белгилаб олишнинг аҳамияти, жуда каттадир. Лўндароқ қилиб айтганда - демократлаштириш йўлидан собитқадам ривожланишнинг кейинги режаларини аниқлаб олиш, уларни халққа тушунарли ва яқин мазмун билан бойитиш лозим.

Бугунги кунда гап, энг аввало, сиёсий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг вазифалари ва дастури тўғрисида бориши керак. Бу ислоҳотларнинг суръатлари эса, очиғини айтганда, иқтисодиётдаги ва турмушимизнинг бошқа соҳаларидаги ислоҳотларнинг кўламлари ва самарадорлигидан орқада қолмоқда.

Ҳурматли дўстлар!

Республикада сиёсий институтлар ва суд тизими ислоҳотларини янада чуқурлаштиришнинг айрим принципиал, айтиш мумкинки, асосий йўналишлари ва муаммоларига қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон жамиятимизни янада демократлаштириш йўлидан изчил бормоқда. Шу билан бирга, барпо этилган сиёсий институтлар шаклан демократик мезонлар ва ғарб андозаларига ўхшаса-да, мазмунмоҳиятига кўра, афсуски, замон талаблари даражасида эмас. Бу тузилмалар фаолиятининг мазмуни, мақсад-муддаоси халқимизнинг миллий хусусиятлари ва тафаккур тарзига мос бўлиши керак.

Бу ёлғиз бизга хос муаммо эмас. Бу собиқ социалистик ҳудудда пайдо бўлган, кўпгина янги мустақил давлатларга хос ҳолдир. Бу давлатлардаги ғарб андозаларидан ўрнак олиб ташкил этилган демократиянинг асосий сиёсий институтлари ўз мамлакатлари тажрибасининг натижаси бўлмай, асосан ривожланишнинг ана шу йўлини босиб ўтган мамлакатлар тажрибаси маҳсулидир.

Бу муаммонинг иккинчи жиҳати шундан иборатки, талай муҳим қонунлар тегишли қонун ҳужжатлари билан мустаҳкамланмаган, қабул қилинган ҳуқуқий меъёрлар ва кафолатларни рўёбга чиқаришнинг аниқ механизми етарли даражада ишлаб чиқилмаган.

Кўриниб турибдики, бу борада ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд тизимлари, шунингдек, жамоат ва нодавлат тузилмалари қилиши лозим бўлган ишлар талайгина.

Бу борадаги муҳим йўналишлардан бири инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг самарали механизмини таъминлаш юзасидан муайян тадбирларни амалга оширишдир. Ушбу тадбирлар ҳам давлат томонидан, ҳам ижтимоий тузилмалар фаолиятини кенгайтириш натижасида амалга оширилмоғи лозим.

Афсуски, кундалик ҳаётда инсонни, фуқарони камситадиган кўплаб фактлар учраб туради. Бу ҳол мансабдор шахсларга, ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш органларига, яъни вазифасига кўра инсон ҳуқуқларини муҳофаза қилиши лозим бўлган кишиларга мурожаат қилинганда учрамоқда. Инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш масалаларида суд органлари ва энг аввало Конституциявий суд қатъий позицияда турмоғи лозим.

Навбатдаги муҳим масала - республиканинг қонун ҳужжатларини инсон ҳуқуқлари соҳасидаги халқаро меъёрлар ва стандартларга мувофиқ ҳолга келтиришдир. Жаҳонда инсон ҳуқуқлари соҳасида 70 стандарт қабул қилинган. Бу ҳужжатларда ҳукуматнинг ўз фуқаролари олдидаги мажбуриятлари ва уларга нисбатан қилиниши шарт бўлмаган ишлар белгилаб берилган. Ўзбекистон ҳозирча бу стандартлардан 15 тасига қўшилган.

Олий Мажлис ана шу йўналишда фаол иш олиб боришни талаб этилмоқда. Ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш органлари тўғрисидаги қонунларни - судлар, прокуратура, милиция тўғрисидаги қонун ҳужжатларини инсон ҳуқуқларининг устуворлиги нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқиш керак.

Инсон ҳуқуқларига риоя этилиши устидан мониторинг ва назоратни таъминловчи идоравий тузилмаларни барпо этиш ҳам муҳим вазифадир. Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили институтининг, ҳуқуқпарвар жамоат ташкилотларининг мавқеи ва мақомини кўтариш зарур. Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги мавжуд Омбудсмен институти, Жамоатчилик фикри институти, Амалдаги қонунчилик мониторинги институти, Инсон ҳуқуқлари миллий маркази сингари ташкилотларни ривожлантириш ҳамда бошқа янги институтларни ташкил этиш лозим. Бир сўз билан айтганда, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилишини бошқариш ва назорат қилишнинг янги самарали механизмларини барпо этиш зарурати етилди.

Ўзбекистонда инсон ҳуқуқлари мониторинги соҳасида халқаро ва ҳуқуқни ҳимоя қилиш ташкилотлари билан ҳамкорликни ҳам кенгайтириш зарур. Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги нуфузли халқаро ташкилотларни бундан буён ҳам Ўзбекистонга жалб этиш ва республикада уларнинг фаолиятини йўлга қўйиш лозим.

Аҳолида инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя қилиш борасида янги қадриятлар ва кўникмаларни шакллантириш, пировард натижада эса инсон ҳуқуқларига ҳурмат-эҳтиромни ва уларга риоя этишни умуммиллат даражасида ривожлантиришга қаратилган маданиятни юзага келтириш ғоят муҳимдир. Инсоннинг ўз ҳуқуқлари ва мажбуриятларидан яхши хабардор бўлиши шахс ҳуқуқларининг конституциявий кафолатларини рўёбга чиқаришнинг энг асосий шарти бўлиб қолиши керак.

Биз одамларнинг эскича психологиясини ўзгартириб, уларда янги ҳуқуқий онгни шакллантирмоғимиз лозим. Шундай бўлсинки, ҳар бир киши инсон эркинликлари - айни вақтда муайян бурч, мажбурият ва масъулият эканлигини чуқур ҳис этиб турсин. Барча ўқув юртларининг таҳсил дастурларига «Инсон ҳуқуқлари» махсус курсини киритиш, шунингдек, таълим ва тарбиянинг бутун жараёнини инсонпарварлик ғоясига бўйсундириш зарур.

Ҳурматли депутатлар!

Ўртага қўйилган вазифалардан келиб чиқиб, аҳолининг сиёсий фаоллигини ошириш муаммоларига алоҳида тўхтаб ўтишни истардим.

Шуни эътироф этиш кераккки, аҳолининг аксарият қисми кундалик юмушлар, одатдаги турмуш ташвишлари, иқтисодий муаммолар билан яшайди. Одамларнинг янги демократик қадриятларни идрок этиши кўнгилдагидек эмас.

Жамиятимизда янги мулкдорларнинг, тадбиркорларнинг, акциялар, хусусий ва кичик корхоналар эгаларининг мавқеи ҳозирча анча заиф. Ҳолбуки, улар, назаримда, жамиятнинг сиёсий ва иқтисодий ҳаётида ўз манфаатларини шакллантириш ва ҳимоя қилишда фаол иштирок этишлари керак.

Аҳолининг сиёсий маданияти талаб даражасида эмас. Бу ҳолат уларнинг сиёсий, нодавлат ва жамоат тузилмаларини шакллантиришда суст иштирок этаётганида айниқса сезилмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистонда кўппартияли тизим фаолият кўрсатиши учун ҳуқуқий асослар яратилган. Турли партиялар ва ҳаракатлар фаолияти учун ҳуқуқий замин мавжуд. «Жамоат бирлашмалари тўғрисида» қонун қабул қилинган. Қонунда ҳар кимга касаба уюшмаларига, сиёсий партиялар ва бошқа жамоат бирлашмаларига уюшиш, сиёсий ҳаракатларда қатнашиш ҳуқуқи берилган.

Бироқ шуни айтиш керакки, сиёсий партияларнинг шаклланиш ва қарор топиш жараёни ғоят суст кечмоқда, уларнинг сиёсий ва иқтисодий дастурлари ҳам заифдир. Мамлакатни сиёсий ва иқтисодий ривожлантиришнинг муқобил (амалий) турларини ишлаб чиқиш ва ҳимоя қилишда улар етарлича фаоллик кўрсатмаяптилар. Бу партияларнинг айби эмас, аниқроғи - кулфатидир. Бундай аҳвол партия етакчиларининг фаоллиги ва шижоати талаб даражасида етук эмаслигидан дарак бериб, биз бугун чинакам демократик жамиятни қарор топтиришнинг бошланғич босқичига эндигина қадам қўйганимизнинг далолати ҳамдир.

Ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишда жамоат, нодавлат тузилмаларини ривожлантириш бугунги кунда муҳим аҳамиятга эгадир. Бинобарин, бундай тузилмалар замирида, назаримда, фуқаролар ташаббусларини шакллантириш, одамларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш, турмушимизнинг кўпгина долзарб муаммоларини ҳал этиш истиқболлари мужассам.

Шуни яхши уқиб олишимиз керакки, жамиятимиз тузилмаларида мувозанатни сақлайдиган кучли оммавий, жамоат бирлашмалари бўлмас экан, давлат ҳокимиятининг барча бўғинларида ўзбошимчалик, волюнтаризм, авторитар тафаккур ва бошқарув аппаратининг коррупцияси сингари, иллатлар пайдо бўлмаслигига жиддий кафолат ҳам бўлмайди.

(Давоми 3-бетда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

САМАРҚАНД ШАҲРИНИ «АМИР ТЕМУР» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Темурийлар давлатининг пойтахти сифатида жаҳон илму фани, маданияти ва меъморчилик санъатининг ривожланишига ҳамда давлатлараро ҳамкорликни, тинчликни, халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшганлиги ва шаҳар аҳлининг ўзбек халқи тарихий ва маънавий меросини кўп асрлар мобайнида авайлаб-асраб, жаҳонга машҳур этишдаги ғоятда катта хизматларини эътиборга олиб, мустақил мамлакатимизда туб ислоҳотларни амалга ошириш, унинг иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришдаги фаол иштироки учун ҳамда соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан Самарқанд шаҳри «Амир Темур» ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 28 август.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ШАҲРИСАБЗ ШАҲРИНИ «АМИР ТЕМУР» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Шаҳрисабз шаҳри аҳлининг Темурийлар даври улкан маданий ва маънавий меросини, ноёб тарихий ёдгорликларини асраб-авайлаш, ёш авлодни буюк аждодларимизнинг муносиб ворислари қилиб тарбиялаш ва уларни озод мамлакатимиз буюк истиқболини яратишга қодир кишилар қилиб вояга етказиш ишига қўшган алоҳида хизматларини эътиборга олиб ҳамда соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан Шаҳрисабз шаҳри «Амир Темур» ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 28 август.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ХУАН АНТОНИО САМАРАНЧНИ «БУЮК ХИЗМАТЛАРИ УЧУН» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Олимпия ҳаракатини ривожлантириш, давлатлараро ҳамкорликни, тинчлик, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашдаги хизматлари ҳамда Ўзбекистон спортини қўллаб-қувватлаётгани ва унинг халқаро майдонда ўз ўрнини эгаллашига қўшган улкан ҳиссаси учун Халқаро олимпия қўмитасининг президенти Хуан Антонио Самаранч «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 29 август.

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

(Боши 1-бетда)

Сессия сиёсий партиялар тўғрисидаги қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқуллади ва уни кенг жамоатчилик муҳокамаси учун эълон қилишга қарор қилди.

Кечки мажлисда Олий Мажлис халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитасининг раиси Э. Воҳидов маърузаси юзасидан Ўзбекистон Республикасининг Консуллик уставини тасдиқлади. Уни муҳокама қилишда депутатлар — Бухоро шаҳри ҳокими К. Камолов, Халқ-демократик партияси Тошкент шаҳар кенгашининг биринчи котиби Л. Ғуломов, Халқ-демократик партияси Андижон вилоят кенгашининг биринчи котиби Р. Мухторов, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси Оролбўйи бўлими бошлиғи Т. Темирбоев қатнашдилар.

Сессия хориждан маблағ жалб қилиш тўғрисида Қонун қабул қилди. Мазкур Қонун лойиҳаси ҳақида бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг раиси А. Аҳадов ахборот берди. Бу масала юзасидан музокараларда Бука тумани ҳокими Р. Обидов, «Марказий Осиё» корпорацияси Сирдарё вилояти) бошқарувининг раиси Ғ. Фозилов, Қирғули тумани ҳокими В. Белоногов иштирок этдилар.

Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитасининг раиси Г. Йўлдошева депутатларга фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида ахборот берди. Музокараларда депутатлар — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, республика хотин-қизлар қўмитаси раиси Д. Ғуломова, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг раиси Ҳ. Жамолов, Наманган шаҳар тез ёрдам шифохонаси бўлим мудири М. Аҳадов сўзга чиқдилар.

Сессия фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида Қонун қабул қилди.

Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитасининг котиби П. Шаропов маърузаси юзасидан уруғчилик тўғрисидаги Қонун қабул қилинди. Бу масала юзасидан депутат — Ургут тумани Ҳамза номидаги агробошқарма раиси Э. Отамуродов сўзга чиқди.

Сўнгра энг кекса депутатлардан бири, Қашқадарё вилояти фахрийлар кенгаши раиси С. Усмонов минбарга кўтарилди. У Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни «Мустақиллик» ордени билан мукофотлаш тўғрисида таклиф киритди. Сессия иштирокчилари бу таклифни якдиллик билан қўллаб-қувватладилар. Ўзбекистон халқ шоирлари Эркин Воҳидов ва Абдулла Орипов, Бекобод металлургия комбинати бош директори А. Фармонов, Учқўрғон туманидаги 20-мактаб директори Х. Қурбоналиев, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Қорақалпоғистон бўлими тил ва адабиёт институтининг бўлим мудири Х. Ҳамидов бу таклифни қўллаб-қувватлаб сўзга чиқдилар.

Ўзбекистон парламенти Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни «Мустақиллик» ордени билан мукофотлаш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ўз ишини давом эттирмоқда.

***

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи сессияси 30 август куни ўз ишини давом эттирди.

Парламент ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этмоқда.

Сессияда раислик қилаётган Э. Халилов Ислом Каримовни давлатимизнинг юксак мукофоти— «Мустақиллик» ордени билан мукофотлангани муносабати билан мажлиснинг барча иштирокчилари номидан самимий табриклади. Республика Президенти

(Давоми 3-бетда)

ҲОЗИРГИ БОСҚИЧДА ДЕМОКРАТИК ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

(Боши 1, 2-бетларда)

Ҳақиқий демократик жамиятни шакллантириш тўғрисида сўз юритар эканмиз, табиийки, сиёсий мухолифат зарур эканлигини айтиш лозим.

Маълумки, тегишли юридик мақомга ва конституциявий кафолотларга эга бўлган, ўз хатти-ҳаракатида давлат ва ижтимоий тузумнинг барқарор ҳолати учун, жавобгар бўлган, ташкилий жиҳатдан шаклланган, мухолифатнинг бўлиши - жамият ҳолатининг нормал аҳволини кўрсатади. Цивилизациялашган жаҳонда, умум эътироф этилган демократик тамойиллар асосида фаолият кўрсатаётган ва ривожланиб бораётган жамият учун, бу одатдаги ҳолдир.

«Мухолифат» деган тушунчанинг, асл маъносини аниқ англаб олишимиз лозим. Биз сиёсий мухолифатни муқобил мухолифат сифатида тушунамиз. Турмушимизнинг ҳамма соҳасида, муқобиллик бўлиши лозим. Шу сабабли, мухолифат ҳақида сўз борар экан, энг аввало, ислоҳотлар ўтказиш, жамиятнинг тараққиёт ва янгиланиш йўлидан олға бориши бўйича, муқобил дастур турларини таклиф этишга қодир, амалий мухолифатни назарда тутамиз.

Афсуски, биз мамлакатимизда бошқача мухолифат ёки аниқроқ қилиб айтганда, мухолифат ролини ўйинашга даъво қилганлардан қолган аччиқ тажрибани яхши биламиз. Дастлабки, энг оғир йилларда истиқлолга эришган мамлакат олдида турган вазифаларни ҳал этиш учун жамиятни жипслаштириш, янги давлатчиликни шакллантириш ва мустаҳкамлашда фаол иштирок этиш ўрнига, улар кибр-ҳавога берилиб реал вазиятдан йироқ бўлган, сохта демократик, айтиш мумкинки, экстремистик шиор ва ҳаракатлар йўлига ўтиб олдилар.

Бу йўл бизни сиёсий, ижтимоий, ирқий, диний қарама-қаршиликларга, тартибсизлик ва бошбошдоқликка, давлат бошқарувини қўлдан чиқаришга олиб бориши мумкин эди. Энг хатарлиси шуки, ижтимоий-сиёсий вазиятни беқарорлаштиришга, одамлар учун жуда катта, ўлчаш қийин бўлган йўқотиш ва талофатларга олиб келган, жамиятимизни ўнлаб йилларга орқага суриб юборган бўлур эди. Мисол излаб узоққа боришнинг ҳожати йўқ. Қўшни Тожикистон, Озарбайжон, Грузия ва бошқа янги мустақил давлатлар мисолида бу ҳол шундоққина кўриниб турибди.

Бундай йўл биз учун бутунлай номақбулдир. Бундай истиқбол халқимизнинг табиати ва тафаккур тарзига зиддир. Чунки халқимиз ўз келажагини тинчлик, барқарорлик ва бунёдкорлик меҳнатида деб билади.

Ишончим комилки, ҳар қандай жамиятда мухолифат, башарти у жамиятни янгилашнинг ташкилотчиси бўлишга интилаётган бўлса, аҳолининг муайян ижтимоий қатламлари ва гуруҳларининг теран манфаатлари ва интилишларининг ҳақиқий ифодачиси ва ҳимоячиси бўлиши лозим. Мухолифат конституциявий мезонлар доирасида фаолият кўрсатиб, аниқ дастурий ҳужжатга эга бўлиши керак. Ана шу дастурий мақсадларидан келиб чиқиб, аҳолини, айниқса сайлов даврида, ўзи таклиф этаётган ислоҳотлар ва янгиланиш йўли ҳозирги шароитда жамият учун энг тўғри ва энг мақбул йўл эканлигига ишонтира олиши лозим.

Биз расмий ҳокимият билан ғоявий ва амалий жиҳатдан рақобатлаша оладиган, амалий таклифлар кирита биладиган, жамиятимизнинг турли сиёсий қатламлари манфаатларининг ифодачиси тариқасида майдонга чиқа оладиган мухолифатни кўришни истаймиз.

Бугунги кунда барча оқил, соғлом фикр юритувчи, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш ва Ватанимизнинг келажаги учун курашаётган кишиларнинг барчаси сиёсий мухолифатни айнан шу тарзда тушунишига аминман.

Матбуот, ахборот воситалари демократик ривожланиш учун улкан аҳамиятга эга. Бироқ шуни ҳам эътироф этиш керакки, демократлаштириш жараёнида ҳозирча оммавий ахборот воситаларининг фаол роли сезилмаяпти. Улар шу пайтгача ўзларини «тўртинчи ҳокимият» сифатида намоён қилганлари йўқ.

Республикада амалга оширилаётган ислоҳотлар оммавий ахборот воситалари олдига бутунлай янги вазифаларни қўймоқда. Матбуот аҳолида янгича тафаккур ва онгни шакллантиришда таъсирчан қурол бўлиши, кишиларнинг фикр ва хоҳиш-иродасининг эркин, аммо холис ифодачиси, айтиш мумкинки, инсон манфаатларининг изчил ва фаол ҳимоячиси бўлиши керак.

Оммавий ахборот воситалари мансабдорларнинг тўрачилиги, коррупция, мустабидлик ва боқимандалик психологияси йўлида мустаҳкам ғов бўлиб, қонунчилик меъёрларини рўёбга чиқариш, ислоҳотларнинг бориши ва инсон ҳуқуқларига риоя этилиши устидан назорат қилишнинг таъсирчан воситаси бўлиб қолиши зарур.

Очиғини айтганда, бизнинг матбуотимиз, телевидение ва радио ҳозирча замонавий иш усуллари ва шаклларини эгаллаб олганича йўқ, халқаро мезонларга мувофиқ эмас. Матбуот саҳифаларида ва телевидениеда чуқур таҳлилий материаллар, жиддий сиёсий, иқтисодий ва халқаро шарҳлар йўқ, баҳс-мунозара кўринмайди. Айрим оммавий даврий нашрларнинг аниқ фуқаролик позицияси ва қиёфаси кўзга ташланмайди. Улар асосан расмий хабарларни эълон қилиш билан чекланмоқдалар.

Профессионал журналист, сиёсатшунос, шарҳловчи кадрлар танқислиги сезилмоқда. Уларда тажриба, дадиллик етишмаяпти, зиммага масъулият олишдан чўчиш ва лоқайдлик, ўзибўларчилик ҳолатлари ҳукмрон. Кўпгина журналистлар ҳанузгача эскича фикр юритишдан халос бўлолмаяптилар, муҳим муаммоларни ёритишда уларда қатъият ва принципиаллик етишмайди. Модомики, газета ёки журнал оддий фуқарони маҳаллий бюрократларнинг бедодлиги ва ноқонуний хатти-ҳаракатларидан ҳимоя қилишга қодир эмас экан, умуман шундай матбуот керакмикан, деган ҳақли савол туғилади.

Оммавий ахборот воситалари фаолиятининг ҳуқуқий базасини мустаҳкамлаш зарур. Олий Мажлис, унинг қўмиталари тегишли қонунлар лойиҳалари устида, хусусан «Ахборотдан фойдаланиш тўғрисида»ги, «Матбуот эркинлиги тўғрисида»ги Қонунларнинг лойиҳалари устида жиддий иш олиб бориши талаб этилади. Қабул қилинаётган қонун меъёрлари, улар асосида чиқариладиган ҳужжатлар сўз ва матбуот эркинлигини таъминлаши, ахборотлар бозори шаклланиши учун шароит яратиб бериши, журналистларнинг шаъни ва қадр-қимматини ишончли тарзда ҳимоя этиши лозим.

Эркин демократик ахборот маконини яратиш мақсадида давлатга қарашли бўлмаган, мустақил нашрлар ва ахборот органларининг тармоғини кенгайтириш талаб этилади.

Биз ахборот воситаларидаги танқидий чиқишларга ўз муносабатимизни тубдан ўзгартиришимиз лозим. Танқиддан кейинги муносабатимиз журналистга ва таҳририятга маъмурий тазйиқ ўтказиш тарзида бўлмаслиги керак, ҳозир эса баъзан шундай бўляпти. Аксинча, нуқсонларимиздан қутулишда бизга кўмаклашаётган, мамлакатимиз тақдири, ислоҳотлар тақдири учун жонбозлик қилаётган қаламкашларни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашимиз керак.

Оммавий ахборот воситалари демократлаштириш йўлининг, ислоҳотлар йўлининг фаол тарғиботчиси бўлиб қолиши шарт. Айни пайтда уларнинг ўзи моҳият жиҳатидан демократик бўлмоғи зарур.

Ўзбекистонда яқинда тузилган Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб - қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси, назаримда, айни шу мақсадга хизмат қилади. Уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашимиз лозим.

Қонунчилик механизмини ва қабул қилинган қонун меъёрлари ижроси назоратини янада такомиллаштириш, республика қонунларини умумэътироф этилган халқаро меъёр ва қоидаларга мувофиқ ҳолга келтириш муҳим вазифа ҳисобланади.

Шуни эътироф этиш керакки, қонун лойиҳалари одатда идоравий маҳдудлик хусусиятига эга бўлади. Сабаби шуки, улар моҳият эътибори билан олганда, шу қонунларни ижро этиши лозим бўлган кишиларнинг ўзлари томонидан ишлаб чиқилади. Натижада айрим вазирликлар, идораларнинг манфаатлари кўпинча инсон ва умуман олганда жамият манфаатларига зид ҳолда биринчи ўринга чиқиб қолади.

Айрим қонунчилик ҳужжатларининг йўқлиги, борларининг ҳам гоҳо нотўғри, қонунга хилоф тарзда талқин қилиниши баъзи қонунларнинг самара бермаётганига сабаб бўлмоқда. Қонунчиликнинг мавжуд тартиботидаги жиддий камчиликни ана шунда деб биламан.

Қонунларни тайёрлаш ва қабул қилишнинг пухта ишлаб чиқилган стратегияси ва тизими йўқ. Қабул қилинаётган қонунларни экспертизадан ўтказиш тартиби йўлга қўйилмаган. Қонунларни, Олий Мажлис ва ҳукумат қарорларини республика аҳолиси, ижрочилар эътиборига ўз вақтида етказишнинг самарали тизими вужудга келтирилмаган. Қабул қилинган қонунларни рўёбга чиқариш механизмлари яхши ишламаяпти.

Олий Мажлис, қўмиталар, маҳаллий вакиллик органлари айни шу йўналишда жиддий иш олиб боришлари зарур. Қонунларни ишлаб чиқиш ва уларни рўёбга чиқариш тартиботини яратишга мустақил экспертлар, халқаро марказлар, чет эл мутахассислари кўпроқ жалб этилиши керак.

Суд ислоҳотини чуқурлаштириш, ҳокимиятнинг учинчи, мустақил ва қарам бўлмаган тармоғи сифатида бугун одил судлов тизимини демократлаштириш - ҳуқуқий давлатни мустаҳкамлашнинг яна бир муҳим йўналишидир. Ижтимоий турмушимизнинг демократик институти тариқасида суднинг аҳамияти жиддий оширилиши зарур.

Фуқароларнинг қонуний ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш судларнинг ва ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш органларининг фаолиятида асосий мазмунга айланмоғи керак. Суд жазоловчи органдан оддий одамларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилувчи органга айланиб, ҳақиқатан ҳам мустақил бўлиб қолиши лозим.

Бунинг учун:

биринчидан, халқ маслаҳатчилари тизимини ислоҳ қилиш зарур. Фуқароларнинг одил судловни ўтказишда қатнашуви - демократик жамиятнинг асосий принципларидан биридир. Демократия ривожланган кўпгина мамлакатларда профессионал суд билан бир қаторда холис, ҳалол маслаҳатчилар иштирокидаги судлар муваффақиятли ишлаб турибди. Биз ана шу тажрибани ҳам ўрганишимиз керак. Суд ишларини кўриб чиқишга одамлар ўртасида ҳурмат ва ишонч қозонган обрўли, маърифатли фуқароларни фаолроқ жалб этиш мақсадга мувофиқдир;

иккинчидан, судларнинг таркибини такомиллаштириш, уларни янги тузилмалар билан тўлдириш зарур. Шу мақсадда транспорт ва солиқ судларини тузиш, холис ҳакамлар судлари (третейский суд) имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш лозим.

1993 йил сентябрида қабул қилинган «Судлар тўғрисида»ги Қонунда назарда тутилганлигига қарамай, судлар таркибида ҳанузгача маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича судьялар лавозимлари жорий этилмади.

Ўзбекистон судьялари уюшмасини ташкил этиш ҳам мақсадга мувофиқ кўринади. Бу уюшма Халқаро судьялар уюшмасига тўла ҳуқуқли аъзо бўлиши мумкин;

учинчидан, суд қарорларини ижро этиш тизимини қайта ташкил этиш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш зарур. Шуни эътироф этиш керакки, бугунги кунда бу тизим самарасиз бўлиб, айрим суд қарорлари узоқ вақтгача ижро этилмаяпти. Ҳар бир суд қарори сўзсиз бажарилишини таъминлашга имкон берадиган пухта механизм барпо этилгани йўқ. Қолаверса, хўжалик судлари тизимида бундай тузилма умуман йўқ. Суд қарорлари ижросини тартибга солиб турувчи қонун қабул қилиш талаб этилмоқда;

тўртинчидан, судларнинг ижро этувчи ҳокимият ва энг аввало жойлардаги ҳокимлар ва прокуратура органлари билан ўзаро муносабатларини тубдан қайта кўриб чиқиш фурсати етди. Ҳокимлар судларни камситишга, ҳар қандай усуллар билан уларга ўз таъсирини ўтказишга уринаётган ҳоллар ҳам маълум. Бундай фактларнинг қатъият билан пайи қирқилиши керак;

бешинчидан, адвокатлар тизимининг мавқеи ва аҳамиятини кескин кўтариш лозим. Улар биринчи навбатда судлов амалиётида конституциявий ва ҳуқуқий меъёрларга қатъий риоя этилишини таъминлашлари, ўз ҳимояларидаги фуқароларнинг ҳуқуқлари, шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилишлари керак.

Аҳолининг ҳуқуқий тарбиясини тубдан яхшилаш, унинг ҳуқуқий маданият даражасини ошириш, ҳуқуқий ахборотнинг кенг майдонини яратиб бериш - ҳуқуқий давлатнинг қарор топишида муҳим йўналишдир.

Юридик таълим тизимини жиддий тарзда ислоҳ қилиш, юридик олий ўқув юртларига талабалар қабул қилишни анча кенгайтириш, юристларнинг малакасини ошириш бўйича ягона ўқув марказини ташкил этиш зарур. Ҳозирча республикада юристлар етишмаяпти. Ҳар юз минг аҳолига бизда судлар, масалан, Германиядагига нисбатан 6 марта ва адвокатлар АҚШдагига нисбатан 55 марта кам.

Ҳурматли халқ депутатлари!

Фурсатдан фойдаланиб шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, сиёсий тизимни ривожлантиришдаги қолоқлик иқтисодий ислоҳотларни изчил ўтказишда, иқтисодий юксалишни таъминлашда жиддий ғов, тўсиқ бўлиши мумкин. Бунинг устига, демократлаштириш иқтисодиётнигина эмас, балки турмушимизнинг барча соҳаларини янада ислоҳ қилишда муҳим омил бўлиб қолади.

Давлат, давлатга қарашли тузилмалар ўтиш даврининг бошида ҳал қилувчи рол ўйнади.

Давлат ислоҳотларнинг ташаббускори бўлиб майдонга чиқди, устувор йўналишларни танлашда фаол иштирок этди, ислоҳотларни рўёбга чиқаришни, қабул қилинган қарорлар ижроси устидан назорат олиб боришни таъминлади.

Айнан давлат янги ҳуқуқий база ва янги ижтимоий муносабатлар шаклланишида, эркин демократик меъёрларга ўтишда, кўпукладли иқтисодиёт ва бозор инфраструктурасининг қарор топишида, янги банк, молия, солиқ тизими шаклланиб, янги мазмун билан бойишида, ташаббускор бўлди.

Дастлабки, энг оғир йилларда давлат аҳолининг ижтимоий жиҳатдан заиф қатламларини, қолаверса, амалда республиканинг бугун аҳолисини ўтиш даврининг қийинчиликларидан ҳимоя қилишдек мураккаб вазифани ўз зиммасига олди. Яъни кучли ижтимоий сиёсат ўтказилишини таъминлади.

Ана шу йиллар мобайнида давлатнинг ўзи ҳам, анчагина ўзгарди - давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг тизими ва тузилмаси бутунлай янгиланди, уларнинг иш услуби ва шакли ўзгариб бормоқда, тоталитар тизимнинг қолдиқлари жадал бартараф этилмоқда. Давлатнинг ўтиш босқичидаги, миллий давлатчиликни қарор топтириш даврлардаги бундай роли, бугун кўриниб турганидек, ўзини тўла оқлади.

Бугун, эришилган марралардан туриб, ўз олдимизга демократик, сиёсий ислоҳотларни чуқурлаштириш вазифасини қўяр эканмиз, пировард мақсадга эришиш - фуқаролик жамиятини қуриш заруратидан келиб чиқиб, иш тутмоғимиз даркор.

Яъни, шундай давлат ва ижтимоий тузилма яратиш керакки, унда кучли марказий ҳокимият ўз саъй-ҳаракатларини мудофаа, давлат хавфсизлиги ва фуқароларнинг хавфсизлиги, тартиб - интизом, ташқи сиёсат, валюта-молия, солиқ тизимини шакллантириш, қонунлар қабул қилиш ва жамиятнинг бошқа стратегик вазифаларини амалга ошириш сингари асосий умуммиллий вазифаларга қаратмоғи зарур.

Бошқа масалаларни ҳал этиш эса аста-секин марказдан жойларга, давлат ҳокимияти органларидан жамоат бирлашмалари ва фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органларига ўтказилиши лозим.

Давлатнинг вазифалари қисқариб боришига монанд равишда давлат аппарати таъминоти учун кетадиган сарф харажатлар ҳам изчиллик билан камайтириб борилади.

Шу билан бир вақтда хўжалик тузилмалари ва субъектларига мумкин қадар кўпроқ эркинлик бериш, уларнинг ишига давлат аралашувини тўхтатиш йўлидан бориш лозим.

Биз шуни яхши биламизки, зарур базани - сиёсий, иқтисодий, ҳуқуқий базани яратмай туриб, одамларнинг онгини тегишли даражада шакллантирмай туриб, қисқа давр ичида бу мақсадларга эришишнинг иложи йўқ.

Бу жараёнда бутун жамият, ҳар бир кишининг қатнашуви жуда муҳимдир. Биз фуқароларга кенг ҳуқуқ ва эркинликлар бериш, лозим бўлса, турмушимизда содир бўлаётган ижтимоий сиёсий жараёнларда уларнинг фаол иштирок этишини рағбатлантириш йўли билан, ўртага қўйилган мақсадга эришишимиз мумкин.

Бу ўринда шуниси муҳимки, ҳар бир киши ўзини ўз мамлакатининг ҳақиқий фуқароси деб ҳис этиши, ўзига берилган ҳуқуқлар ва эркинликларни тушуниб етиши ва қадрлаши, оғир меҳнатда, зўр курашда қўлга киритилган демократик қадриятларни эъзозлаши ва ҳимоя қилиши лозим.

Қисқа қилиб айтганда, демократия жамиятнинг ҳар бир аъзоси ҳаётининг узвий бир қисмига айланган тақдирдагина, демократия ҳисобланади. Фарзандларимизни болаликданоқ айни шу руҳда тарбиялаб бориш зарур.

Азиз дўстлар!

Ватандошлар!

Олдин айтган бўлсам ҳам, яна бир бор такроран айтмоқчиман: бизнинг эзгу мақсад-орзуларимизни амалга оширишда, жорий этишда энг катта таянчимиз ва суянчимиз - янги ҳаёт, янги жамият барпо этишда, ислоҳотлар йўлида дадил бораётган, кўпни кўрган, катта-катта қийинчилик-синовларда тобланган мард ва танти, меҳнаткаш ва иймони бутун халқимиздир.

Бундай халқнинг асл фарзанди бўлиб яшаш, унинг буюк ва фаровон келажаги учун хизмат қилиш, бутун борлиғимизни бахш этиш - ҳар қайсимиз учун катта бахт, катта ифтихордир.

Эътиборингиз учун раҳмат!

(Давоми. Боши 2-бетда)

ўз фаолиятига юксак баҳо берганлари учун Олий Мажлис депутатларига самимий миннатдорчилик билдирди ва халқнинг кучига ҳамда мададига таяниб, жонажон Ўзбекистонни янада ривожлантириш ва гуллатиб-яшнатиш учун бутун кучимни сарфлайман, деб ишонтирди.

Сўнгра Олий Мажлис кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишни давом эттирди.

Депутатлар селекция ютуқлари тўғрисидаги қонунни тасдиқладилар, бу қонун лойиҳаси тўғрисида аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси раисининг ўринбосари М. Икромов ахборот берди. Музокараларда депутатлар — Тошлоқ тумани ҳокими С. Мирзаев, Томди тумани ҳокими А. Назаров сўзга чиқди.

Матбуот ва ахборот қўмитасининг раиси У. Хошимов муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисидаги қонунлар лойиҳалари юзасидан сўзга чиқди.

Бу лойиҳаларни муҳокама қилишда депутатлар — Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси бошқарувининг раиси, муаллифлик ҳуқуқларини муҳофаза қилиш Ўзбекистон Республикаси агентлиги раиси А. Орипов, «Миллий тикланиш» демократик партияси раисининг биринчи ўринбосари, «Миллий тикланиш» газетасининг бош муҳаррири Й. Ғафуров, «Ўзбекистон овози» газетасининг бош муҳаррири А. Суюнов иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси маъмурий — ҳудудий тузилиши, топономик объектларга ном бериш ва уларнинг номларини ўзгартириш масалаларини ҳал этиш тартиби тўғрисидаги қонун лойиҳаси тўғрисида фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасининг раиси А. Холмуродов маъруза қилди. Депутатлар — Шаҳрисабз тумани ҳокими Ш. Алланазаров, Боғот тумани ҳокими Ш. Хўжаниёзова, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президенти Т. Жўраев лойиҳа хусусида ўз фикрларини билдирдилар. Шу масала юзасидан Президент Ислом Каримов сўзга чиқди. Мазкур қонун қабул қилинди.

Олий Мажлис саноат, энергетика, транспорт, алоқа ва аҳолига хизмат кўрсатиш қўмитасининг раиси И. Кочмарик маърузаси бўйича шаҳар йўловчилар транспортидан бепул фойдаланишни тартибга солиш тўғрисида қонун қабул қилди.

Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг раиси А. Аҳадов бухгалтерлик ҳисобат тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида ахборот берди. Бу лойиҳани муҳокама қилишда депутатлар — Пайариқ тумани ҳокими С. Бойзоқов, Урганч Давлат университетининг ректори А. Саъдуллаев, Дангара тумани Охунбобоев номидаги кооперативлар уюшмаси раиси Р. Қурбонов, «Файз» мебел ишлаб чиқариш акционерлик бирлашмасининг бош директори М. Азимова, «Юлдуз» акционерлик жамияти бошқаруви раиси А. Тошпўлатов иштирок этди. Шундан сўнг қонун қабул қилинди.

Айрим қонун ҳужжатларига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида қонун қабул қилинди, бу ҳақда бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг котиби Р. Турдиев сессияга ахборот берди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Б. Мустафоев маърузаси бўйича депутатлар прокуратура органларининг ходимларини рағбатлантириш ва уларнинг интизомий жавобгарлиги тўғрисидаги Низомни тасдиқладилар.

Ўзбекистон Республикаси, Туркия Республикаси, Вьетнам Социалистик Республикаси, Руминия, Озарбайжон Республикаси, Грузия ва Туркманистон билан тузилган шартномалар ва битимларни ратификация қилиш тўғрисида бир қанча қарорлар қабул қилинди.

Европа ҳамжамияти билан шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим, «Тинчлик йўлида шериклик» дастурига аъзо мамлакатлар ўртасидаги шартнома ратификация қилинди. Ўзбекистон Республикасининг бир қанча халқаро конвенцияларга қўшилиши ҳақида қарорлар қабул қилинди.

Сессияда Н. Исмоилов қонунчилик ва суд— ҳуқуқ масалалари қўмитасининг раиси этиб сайланди.

Конституциянинг 78-моддасига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президентининг бир қанча фармонлари тасдиқланди.

Сўнгра депутатлар сессия котибияти раҳбари Ш. Юсуповнинг олтинчи сессия номига келган хатлар ва мурожаатлар тўғрисидаги ахборотини тингладилар.

Олий суд ва Олий хўжалик суди таркибига айрим ўзгаришлар киритилди.

Ўзбекистон Республикаси маъмурий — ҳудудий бўлиниши масалалари кўриб чиқилди. Жиззах вилоятидаги Даштобод шаҳри вилоятга бўйсунувчи шаҳарга айлантирилди. Марғилон шаҳрининг чегараси кенгайтирилди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи сессияси ўз ишини тугаллади.

«КАМОЛОТ» — МУСТАҚИЛЛИК ФАРЗАНДИ

Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси Ҳотам Маҳкамович Абдураимов «Туркистон» газетаси саволларига жавоб беради:

— Мустақиллик ёшларга инъом этган буюк имкониятларнинг бири бу «Камолот» жамғармасининг тузилишидир. Зеро, Президентимиз Ислом Каримов таъкидлаганларидек, ёшларга, уларнинг ақл-идроки ва заковатига суянибгина келажакка умид боғлаш мумкин. Жамғарма ташкил топганига ҳам беш ой бўлди. Ўтган даврдаги фаолиятингларни сарҳисоб қилиш мумкинми? Жамғарманинг оёққа туриб олиши қийин кечмадими?

— Ҳақиқатда ҳам «Камолот»ни истиқлол фарзанди десак арзийди. У ўз Низомида белгиланганидек, ёш авлоднинг ҳар томонлама камол топиши, уларда чуқур билим, юксак маънавият ҳосил қилиш, ватанпарварлик, меҳнатсеварлик фазилатларини юксалтириш, замонавий ишбилармонлик, тадбиркорлик ва омилкорликни шакллантириш учун қулай шарт-шароит яратиш мақсадларида ташкил этилган нодавлат жамоат ташкилотидир.

Унинг оёққа туриб олиш жараёнидаги қийинчиликларни енгишига маҳаллий ҳокимликлар, бир қанча вазирликлар, давлат қўмиталари, концернлар, корпорациялар, корхоналар, хўжаликлар, жамоат ташкилотлари, ташкилий, молиявий, моддий-техникавий ёрдам кўрсатдилар. Президентимизнинг Фармонларига мувофиқ, «Камолот» 5 йил муддатга барча солиқлардан озод этилган. Ҳукумат қарорига асосан «Камолот»нинг тузган фирмалари, корхоналари ҳам Устав доирасида фаолият кўрсатиб оладиган даромадлари солиқлардан 5 йил муддатга озод этилди. Президентимизнинг ёшларга бўлган эътиборларини бир мисолда яққол кўриш мумкин. Тарихимизда биринчи маротаба Вазирлар Маҳкамаси «Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармасини қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги қарорини бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси зиммасига юкланди. Ёшларга кўрсатилаётган бундай ғамхўрлик фақат бизнинг мустақил Ўзбекистонимизга хосдир, десам муболаға бўлмас.

Биз «Камолот» фаоллари Президентимизнинг бундай ишончи, умидини оқлашга бор куч ва имкониятимизни сафарбар этишни фахрли бурчимиз деб биламиз. Ҳар бир вилоят, шаҳар ва туманларда жамғарманинг бўлимлари тузилди. Корхона ва ташкилотлар, истиқомат жойларида унинг жамоатчилик марказлари шаклланиб бормоқда. Уставда белгиланган вазифаларни амалга ошириш мақсадида юзлаб фирмалар, кичик ва қўшма корхоналар очилди. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ бир неча минглаб ёшларни иш билан таъминлади. Ёшларга иш топиб бериш мақсадида «Камолот» бандлик» хизмати ташкил этилди. Унинг вазифаси меҳнат биржалари, ишлаб чиқариш корхоналари, муассасалар билан биргаликда ёшларни зарур бўлса ўқитиб, керакли билимлар бериб, ишга жойлаштиришга кўмаклашишдан иборат.

— «Камолот»нинг аввалги Ёшлар Иттифоқидан фарқи яна нимада?

— Биринчидан, «Камолот» янги ғоя, янги мафкура — истиқлол мафкураси асосида иш юритади. Ўзликни англаш, миллий анъаналаримиз, қадриятларимизни тиклаш, миллий онг, миллий ғурур, юксак ватанпарварлик ғоялари фаолиятимиз негизини ташкил этади. Биз ёшларнинг дини, ирқи, миллати ва сиёсий қарашларидан қатъий назар она-Ватан — Ўзбекистонга бўлган меҳр-муҳаббатини улуғлашга, улардаги энг яхши ташаббусларни қўллаб-қувватлашга ҳаракат қиламиз. Иккинчидан, «Камолот» ҳатто ташкилий кўринишидан ҳам собиқ Иттифоқ давридаги ёшлар билан ишлайдиган ташкилотлардан тубдан фарқ қилади. Сир эмаски, илгариги ташкилот марказлаштирилган, буйруқбозлик негизига қурилган бўлиб, ёшлардан эса ўз манфаатида «хом ашё» сифатида фойдаланар эди. Давр ўзгарди. Мустақиллик қўлга киритилди. Ижтимоий-иқтисодий, сиёсий муносабатларда янгича ёндашувлар юзага келди. Табиийки, бундай шароитда тузилган ёшларнинг янги ташкилоти — «Камолот» жамғармаси бутунлай ўзгача фалсафа, ғоя асосига қурилди, яъни эндиликда одамлар жамғарма учун эмас, аксинча жамғарма одамлар учун хизмат қилади. Бошқача қилиб айтганда, «Камолот» ёшларнинг ижобий ташаббусларини қўллаб-қуватлайди, унга эскича фикрлаш, буйруқбозлик, умуман мажлисбозлик, сафсатабозлик ёт иллатдир.

Жамғармамиз олдида турган бирламчи вазифа бу ёшларнинг тўғри йўлни танлашларида ёрдам бериш. Бунга эса иқтисодий бўғинларни ишга солибгина эришиш мумкин. Бу ҳар қандай баландпарвоз шиорлардан, турли кўрсатмалардан кўпроқ самара беради.

— «Камолот» нима сабабдан жамғарма деб номланган? Маълумки жамғарма сўзи кўпроқ бирор лойиҳа, дастур ёки ташкилотни маблағ билан таъминлаш маъносида тушунилади. «Камолот» эса ўз олдига нафақат жамғарма, балки ташкилот ёки уюшманинг вазифаларини ҳам қўймоқда. Шу масалани изоҳлаб берсангиз. Бу саволни беришимга сабаб муҳарририятимизга, жойлардаги «Камолот» бўлинмаларига жамғармадан моддий ёрдам сўралган илтимосномалар, аризалар, хатлар келмоқда. Уларга Сиз қандай жавоб берасиз?

— Жамғарма турли лойиҳа ёки дастурларни молиявий таъминлаш учун ташкил этилган. Юқорида айтганимдек у ёшлар билан ишлаш учун уларга хизмат қиладиган лойиҳаларни, ёшларнинг камол топишига йўналтирилган дастурларни иқтисодий таъминлашга қаратилган. Жамғарма деб номланишининг боиси ҳам шунда. Бундан ташқари ёшларни ижтимоий муҳофаза қилиш, билим бериш, уларнинг бўш вақтларини мазмунли ташкил этишга ўз ҳиссаларини қўшмоқчи бўлган ташкилотлар, муассасалар билан ҳамкорликда ишлашга, уларнинг куч ва имкониятларини жамлашга ҳам доимо тайёрмиз.

Биз ёшларнинг ўзлари фаол қатнашаётган, улар учун қизиқарли ва фойдали бўлган энг яхши лойиҳалар учун албатта маблағ топиб берамиз. Лекин кимдир келиб «Сиз менга пул беринг, Шахсан ўзим учун бирор иш қилмоқчиман» деса табиийки, жамғарма унинг бундай эҳтиёжи учун пул ажратмайди. Аксинча, жамғарманинг ўз Низомида белгилаган вазифаларини бажаришга йўналтирилган, яъни ёшларнинг ижтимоий-сиёсий, маънавий фаоллигини оширишга хизмат қиладиган лойиҳаларни албатта қўллаб-қувватлаб, маблағ билан таъминлаймиз.

— Яқинда «Камолот»да «Келажак авлод ҳуқуқларини ҳимоялаш» халқаро конвенцияси лойиҳаси муҳокамасига бағишланган илмий-амалий конференция бўлди. «Келажак авлодлар ҳуқуқларини ҳимоялаш» деган тушунчага Сиз қандай қарайсиз?

— Инсоният фақат бугунги кун ташвишлари билан яшамайди. Зеро, у эртанги кунни ўйлагани учун ҳам тараққиёт бор, янгиланиш бор. Шу боис ҳар ким ўз имконияти ва таъсир доирасида келажакка нимани дир мерос қолдиришни ўйлайди. Хўш, биз бугунги авлод келажак авлодларга қандай мерос қолдирамиз? Мерос тарзида издан чиққан иқтисодиётни, ўзаро низолару, жанжалларга, экологик фожиага тўла дунёни ҳам қолдириш мумкин. Ва лекин келажак авлодга фаровон ҳаёт, адолатли, тенг ҳуқуқли, қонун устиворлиги мавжуд бўлган демократик давлатни, жаҳон ҳамжамиятида юксак тараққий этган, гуллаган диёрни ҳам мерос қолдириш мумкин ва шундай қилиш даркор. Келажак авлод осойишта, саодатли, фаровон, атроф-муҳити соғлом, иқтисодиёти мустаҳкам, адолатли, юқори маданиятли ва маърифатли жамиятга, давлатга ворис бўлишга тўла ҳақлидир. Шу сабабли Президентимиз Ислом Каримов ЮНЕСКО қароргоҳида сўзлаган нутқида келажак авлоднинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича конвенция лойиҳасини яратиш ташаббуси билан чиқди. «Камолот» ҳам бу ишга ўз ҳиссасини қўшмоқда. Хабарингиз бўлса керак, биз ишлаб чиққан лойиҳа тегишли ташкилотлар орқали ЮНЕСКОга юборилди.

— Сиз «Камолот» ёшлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиши ҳақида гапирдингиз. Бу давлат, ҳуқуқ органларининг вазифаси эмасми?

— «Камолот» ёшларимиз ўз ҳуқуқларини билишлари, чуқур тушунишлари ва ўзларини ҳимоя қила олишларига кўмаклашишга тайёр. Жамғарма ёшларнинг бу борадаги муаммоларини давлат ташкилотлари, ҳуқуқ органларига аниқроқ етказиш, уларнинг ҳуқуқларини ривожлантириш, кенгайтириш, такомиллаштириш масаласида кўп ишларни қилишни ўз вазифаси деб билади. Лекин ҳуқуқ тушунчаси бурч ва вазифа деган тушунчалар билан чамбарчас боғлиқ. Бурч адо этилмасдан, вазифалар бажарилмасдан, ҳуқуқ талаб қилиш инсофданмикан? Биз ҳозир ёшларимиз онгига ана шу ғояларни ҳам сингдиришга интиляпмиз. Хуллас, ёшлар ҳаётида қонун устиворлигини таъминлашда жамғарма олдида кенг кўламли вазифалар турибди.

— «Камолот»нинг халқаро алоқалари ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз?

— Халқаро ташкилотлар билан бир қанча хайрли тадбирлар режасини туздик. Кўплаб вилоятлардаги бўлимларимиз орқали халқаро ёшлар ташкилотлари билан алоқа ўрнатилган. Халқаро ёшлар палатаси билан хатлар алмашдик. Ниятлар кўп, режалар кўп. Муҳими, биз бу йўналишда ҳам булажак ишларимиз пойдеворини мустаҳкам қуришга ҳаракат қилаяпмиз.

— Болалар ва ўсмирлар Республика уюшмаси фаолият кўрсатар эди. Унинг тақдири нима бўлди?

— Республика болалар ва ўсмирлар Уюшмаси фаолиятининг ташкилий жиҳатдан ўзгариши ҳам аслида давр тақозосидир. Уларнинг ҳам ғоявий асосларини, йўналишларини кўриб чиқиб, давримизга мослаштирмоқдамиз. Бу «Камолот»нинг қаноти остида амалга оширилади. Чунки болалар ва ўсмирлар билан ишлаш ўта масъулиятли вазифа. Бу муносабатлар орасига сунъий чегара қўйиб бўлмайди. Айтайлик, болаларга 14 ёшгача ўзинг хоҳлаганингча яшагин, ундан сўнг биз сен билан шуғулланамиз, дейиш мантиққа тўғри келмайди.

— Олий Мажлис депутати Х. Абдураимов билан «Камолот» бошқарувининг раиси Х. Абдураимов ўртасида «зиддият» бўлиб турадими? Ёки улар бир-бирларини тўлдирадими?

— Саволингизнинг иккинчи қисми тўғри бўлса керак. Зиммамдаги ҳар иккала масъулият ҳам бир-бирини тўлдиради, ўзаро уйғунлашиб кетган. Чунки жамғарма бошқаруви раиси Абдураимовнинг қўли етмаган жойга Олий Мажлис депутатининг қўли етади. Яқинда «Камолот» ишчи гуруҳини туздик. Гуруҳ «Ўзбекистон Республикасининг ёшларга оид сиёсатининг асослари тўғрисидаги қонун»ни қайта ишламоқда.

— Муқаддас байрам Мустақиллик кунида «Туркистон» орқали ёшларга қандай тилакларингиз бор?

— Ёшларга энг аввало сиҳат-саломатлик, бахт-саодат тилайман. Улар умрларининг энг масъум, жўшқин, энг гўзал фаслларини беҳуда ўтказмасин. Ҳар бир чин инсоннинг ғурури асосида албатта ўз Ватанига қилган хизмати, унинг равнақи йўлида қўшган ҳиссаси ётади деб ўйлайман. Шу боис, ақл-заковати бор, куч-ғайрати жўшиб турган ҳар бир ёш инсонга азиз Ватанимизнинг равнақи учун муносиб ҳисса қўшиш. Истиқлолни мустаҳкамлаш учун ҳалол ва фидойи меҳнат қилиш насиб этсин.

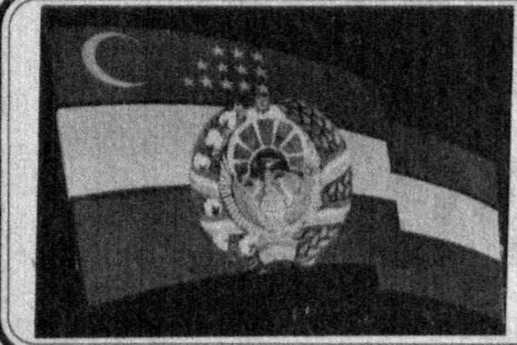

ИСТИҚЛОЛИМ — ҒУРУРИМСАН, ФАХРИМ, БАХТИМСАН!

Республикамиз мустақиллигининг беш йиллигига

БАҒИШЛОВ

Беш йилдирки эркин нафас олади Ватан,
Беш йилдирки Ўзбек энди ўз-ўзига бек.
Зил занжирлар кишанидан озод руҳ ҳам тан,
Шараф бўлмас Мустақиллик тантанасидек!

Аждодлардан мерос қолган муқаддас замин
Энди ортиқ булғаланмас — пайҳон этилмас,
Энди сарой, мадрасалар, ўзбек мактабин
Пештоқига ағёрларнинг номи битилмас.

Шукрларким қуллик даври тушга айланди,
Сохта таъзим — таъвозелар ўртамас бизни.
Ўзбекистон аниқ манзил сари шайланди,
Биз ўзиммиз қурмоқдамиз ўз йўлимизни.

Бир замонлар лол қолдирган бўлса жаҳонни
Буюк Темур салтанати қудрати билан
Бугун асл темурийлар шу ҳур маконни
Довруғларга кўмар бўлиб бир жону бир тан.

Беш йил бурун умид билан экилган ниҳол,
Дуркун ўсиб илк ҳосилин бера бошлади.
Бу оддий бир мева эмас, бу — бизнинг иқбол,
Аҳли Турон қувончлардан кўзин ёшлади.

Йўқ, дунёга устунликни даъво қилмаймиз.
Ниятимиз — тинчлик, тенглик, қардошлик фақат.
Шу мақсадчун курашамиз ҳам интилгаймиз
Ўзбек номи юксалсин деб абадул-абад.

Энди ортга қайтаролмас ҳар қандай қутқу,
Ўзбекона эътиқоду — иймонлар бутун
Ким не деса деяверсин бор ҳақиқат шу:
Ўз бахтини яратмоқда ўзбегим бугун!

Ҳайдар АКБАР.

ЖАҲОН ҲУСНИГА ОЙДАЙ...

Бул табаррук она-ерга ёруғ жаҳон ярашган!..
Жаҳон ҳуснига ойдай ҳур Ўзбекистон ярашган!..
Мустақиллик гашти бирлан яшнаётган Диёрда
Орзулари барқ очилган бахтли инсон ярашган!..
«Озод, обод» Ватанимиз қучоғида давр сурган
Бахтли инсон юрагига аҳду паймон ярашган!
Аҳду-паймон бирла озод Ватан бўлса чун обод
Унинг мадҳин битмоққа шеъру достон ярашган!..
Бахтли инсон, аҳду-паймон барқарор бул Ватанда,
Эй, яхшилар, энди мангу даврु-даврон ярашган!..
Холиқназар, фахр айла, ким бул мустақил давлатда
«Озод ва обод Ватан яратган» инсон ярашган!..

Холиқназар ХОЛНИЁЗОВ,
Тошкент шаҳри.

ТУҲФА

Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси Бухоро вилоят бўлими ногиронларга ўз байрам туҳфасини — чет элда ишлаб чиқарилган аравачаларни топширди.

Шунингдек, республика ўқувчилар олимпиадаси ғолиби бўлган Ш. Ҳамидовнинг Жаҳон иқтисодиёт ва дипломатия университетида ўқиши учун вилоят бўлими ўз захирасидан 36 минг сўм ажратди.

Ромитан туманида эса мустақиллик куни арафасида «Ёшлар маркази» ишга туширилди.

(Ўз мухбиримиз).

МУШОИРА

Навоий вилоятининг Қизилтепа туманида вилоятдан етишиб чиққан таниқли ҳамда маҳаллий шоирлар билан ихлосмандларнинг катта анжумани бўлиб ўтди. Шеърхонлик кечасини Ватанимиз мустақиллигининг 5 йиллигига бағишлаб вилоят ҳокимлиги ва ёшларнинг «Камолот» жамғармаси ташкил этди.

Т. ЁРҚУЛОВ,
«Туркистон» мухбири.

«КАМОЛОТ» ЎЙИНГОҲИ

«Камолот» жамғармаси Наманган туман бўлимининг ташаббуси билан туман марказида 15 минг ўринга мосланган ўйингоҳ қурилишига асос солинди. Ушбу ташаббусни қўллаб-қувватлаган, туман ҳокимлиги барча сарф-харажатларни ўз бўйнига олди.

Ўйингоҳ қурилиши қисқа вақт ичида тугатиш мўлжалланиб, у ерда футбол, енгил атлетика каби спорт турларини ривожлантириш кўзда тутилган.

Сизга бахтдан тахт тилайман

Муҳташам кошона, кенг саҳнли ҳовлиси ҳам бор. Хизматчилар елиб-югуриб юришибди. Ошпазлар катта дошқозонларда тайёрланаётган таомнинг ҳиди иштаҳангизни қўзғайди. Ҳамма ёқ чиройли гуллар билан безатилган. Шу пайт болаларнинг «Келишди!», «Келин-куёв келишди!» деган овозлари атрофни тутиб кетди. Ҳамма қалқиб оёққа турди. Бастакорлар айтаётган «Тўйлар муборак» ашуласидан барча сархуш кайфиятда келин-куёвни қарсаклар чалиб кутиб олишди. Барча олқишлаётган Саодатхон ва Фаёзжонларнинг ҳаётида унутилмас воқеа — уларнинг никоҳ тўйлари бўлмоқда. Бу тўйни чин маънода Қарши шаҳридаги фаол ёшларнинг тўйи десак муболаға бўлмайди. Гап шундаки, келин Саодат Элмуродова «Камолот» жамғармасининг Қарши шаҳар бўлими раиси муовини, куёв Фаёз Қораев Қарши Давлат университетининг аспиранти, жамғарманинг шаҳар бўлими қошидаги марказ директори муовини. Уларни муборакбод этишга совға-саломлар билан вилоят ва шаҳар «Камолотчи»лари ташриф буюришган.

ТЎЙЛАР МУБОРАК

Дарвоқе, бу муҳташам бино ҳақида икки оғиз сўз. Тўй бўлаётган жой Қаршидаги машҳур «Мансур ота» чойхонасидир. Уни юргизишга марҳум Мансур отанинг фарзанди, олтмиш ёшли Тўра ака бош-қош. Меҳмонларни кутиб олаётган, илтифот билан дастурхон атрофига чорлаётган ҳам шу киши бўладилар.

— Аллоҳга шукр, мустақиллик шарофати туфайли шу кунларга етиб келдик. Йўқса ким ҳам бундан беш-олти йил олдин ўйловди шундай ташландиқ жойда шахсий чойхона очилиб, унда мустақил мамлакатнинг фарзандлари никоҳ тўйларини ўтказадилар деб, — дейди Тўра ака. У бу чойхона билан фахрланса арзийди. Чойхона 400 кишига мўлжалланган бўлиб бу ерда турли маросимларни ўтказиш мумкин. Турли хил яхна ичимликлар ва ширинликлар сотиладиган дўкон, ўз новвойхонаси ҳам мавжуд. Тиниб-тинчимас Тўра ака беш ўғил ва уч қизни уй-жойли, бола-чақали қилиб бугун бир гектар ерда боғ яратиш мақсадида юрибди.

Қўшбайрам — Ватанимиз мустақиллигининг беш йиллиги ва соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги тўйи арафасида Саодатхон ва Фаёзжонларни, уларнинг тимсолида барча қашқадарёликларни байрамлари билан табриклагинг келади.

Суннат АЗЛАРОВ,
«Туркистон» мухбири.

ГАП БИЛАН ЭМАС, ИШ БИЛАН

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси қошидаги «Камолот» ўқув ишлаб чиқариш фирмасининг иш бошлаганига яқинда икки ой бўлади. Шу қисқа давр ичида эса фирма анчагина ишларни амалга оширди. Фирманинг ўз олдига қўйган мақсади- бу ёшларимизни касб танлашларида имкониятлар яратиб бериш билан бирга, уларни шу касблар бўйича мутахассис ҳам қилиб чиқаришдир. Бу ерда ўзбек миллий устачилиги, ганчкорлик, наққошлик, ўймакорлик ва бадиий безаш каби соҳаларда фаолият кўрсатиб, қизиқувчан ёшларни ўқитиб, иш билан таъминлаши мумкин.

Шунингдек, трикотаж цехи ишга туширилди. Жамғарма биносида эса шу фирмага тегишли ошхона хизмат кўрсатмоқда.

— Келажакдаги режаларимиз юксак, — дейди фирма директори Адҳам ака — насиб этса ҳали ўқув соҳаларини янада кенгайтириш ниятимиз бор.

Иш бошлаганимизга 1,5 ойдан ошиб қолди. Лекин қисқа вақт ичида 50 дан ортиқ ёш иш билан таъминланди.

ЗАНГИОТАЛИК СОВРИНДОР

Карим ТЎЛАГАНОВ. 1973 йилда туғилган. Бошланғич таълимни Зангиота туманидаги 27-мактабда олган. Кейин ўқишни 34-ўрта мактабда давом эттирган. 1990 йили мактабни битириб Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтига кирган.

Бокс билан ўн бир ёшидан буён шуғулланади. Атлантада ўтган Олимпия ўйинларининг бронза медали совриндори. Йирик мусобақаларда эришган муваффақиятлари учун унга яқинда хизмат кўрсатган спорт устаси унвони берилди.

— Каримжон, боксга қизиқиш сизда қандай пайдо бўлган?

— Адам қизиқиш уйғотганлар. Акам иккимиз илк таълимни уйда олганмиз, десам хато бўлмас. Кейин адам иккаламизни 1984 йили «Пахтакор»га олиб бордилар. Биринчи устозим таниқли боксчи Феликс Пак. Ундан кўп нарса ўргандим. Шу даражага етишимда унинг хизматлари катта.

— Феликс қўлида неча йил шуғуллангансиз?

— Беш йил. Кейин истеъдодли тренер Ҳасан ака Муҳамедов мураббийлигида бокс маҳоратимни оширишни давом эттирдим. Ҳозир ҳам у киши устозлик қиладилар. Айни пайтда Марказий Ҳарбий спорт клуби шарафини ҳимоя қилаяпман.

Спортнинг ҳамма турида бўлгани каби боксда ҳам кўзланган чўққини забт этишнинг биринчи шарти тинимсиз меҳнатдир. Каримжоннинг отаси Олимжон ака ҳам бир пайтлар бокс билан шуғулланган. Шу боис ўғиллари вояга етгунча талабчанликни бўшаштирмади. Болалар машғулотдан ҳориб-чарчаб келганига қарамай ҳимоя қўлқопни қўлига илиб машқни давом эттирар эди. Хуллас, шу тариқа ўсмирлар пишиб, иродали бўлиб етишишди.

— Дастлабки йирик ғалабага қачон эришгансиз?

— Ўн етти ёшда эканимда собиқ иттифоқ кубоги учун бўлган баҳсларда ғолиб чиққанман. Ўшанда спорт устаси унвонини олганман. Биласизми, инсон нимани чин дилдан орзу қилса албатта эришар экан. Ўша йили икки ой муқаддам, акам — Раҳимжон Тўлаганов спорт устаси бўлган эди. Институтга кираверишда уни қутлаб катта ёзувлар билан ёзилган табрик шиори осиб қўйишган эди. Мен ҳам шундай номга эришай, илойим, деб астойдил ният қилган эдим.

— Атлантада рақибларингиз кимлар бўлди?

— Бошланишида аргентиналик О. Гомес билан рингга чиқдим. У уч марта нокдаунга учрагач, мени муддатидан олдин ғолиб, деб эълон қилишди. Иккинчи рақибим эфиопиялик Гаден эди. Олишув кескин ўтди. Уни очколар ҳисобига ютдим. Кейингисида Канар оролларидан борган У. Волдега қарши рингга чиқдим. Баҳс бир минут 24 дақиқагина давом этди. Овоз кучайтиргичдан Ўзбекистон вакили узил-кесил ғалаба қозонганини эълон қилишди.

Олимпия баҳслари ўтаётган кунлари кўп қатори зангиоталикларнинг ҳам бутун фикри-хаёли Атлантада бўлди. Негаки, шу маҳаллада вояга етган йигит улкан мусобақада иштирок этаётган эди-да. Унинг бронза медали олгани ҳақидаги хушхабар тезда тарқалди. Кексалар боксчимизни дуо қилишди, болалар орзу-ҳавасга тўлиб унинг қайтишини кутишди. Дарҳақиқат, ҳавас қилса арзийди. Бир хонадонда уч ака-уканинг бари боксчи, бари спорт устаси.

— Рингга чиқаётганингизда нималарни ўйлар эдингиз?

— Ватаним, уйим, яқинларим хаёлимдан ўтар эди. Ўзбекистон байроғига қараб ҳам руҳан, ҳам жисмонан мадад олардим. Ўзбекистонимнинг шуҳрати ошишига ҳиссамни қўшсам, деган ният хаёлимни тарк этмас эди. Мустақилликка эришиб иззат-икромга, шон-шавкатга сазовор бўлаяпмиз. Хабарингиз бор, илгари йирик халқаро мусобақаларга ким боришини Москвада ҳал қилинар эди. Не-не истеъдодлар маҳоратини намойиш этолмай четда қолиб кетар эди. Истиқлол меваларини энди-энди татияпмиз, насиб этса у бизга ҳали кўп нарса беради. Жонажон юртимиз жаҳон узра янада обрў топишида бошқа соҳа вакиллари қатори биз спортчилар ҳам муносиб ҳиссамизни қўшишимиз керак, деб ўйлайман.

— Раҳмат.

Суҳбатни Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ ёзиб олди.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Ўзбегимнинг боласи

МУРОД МИРЗОГА МАКТУБ

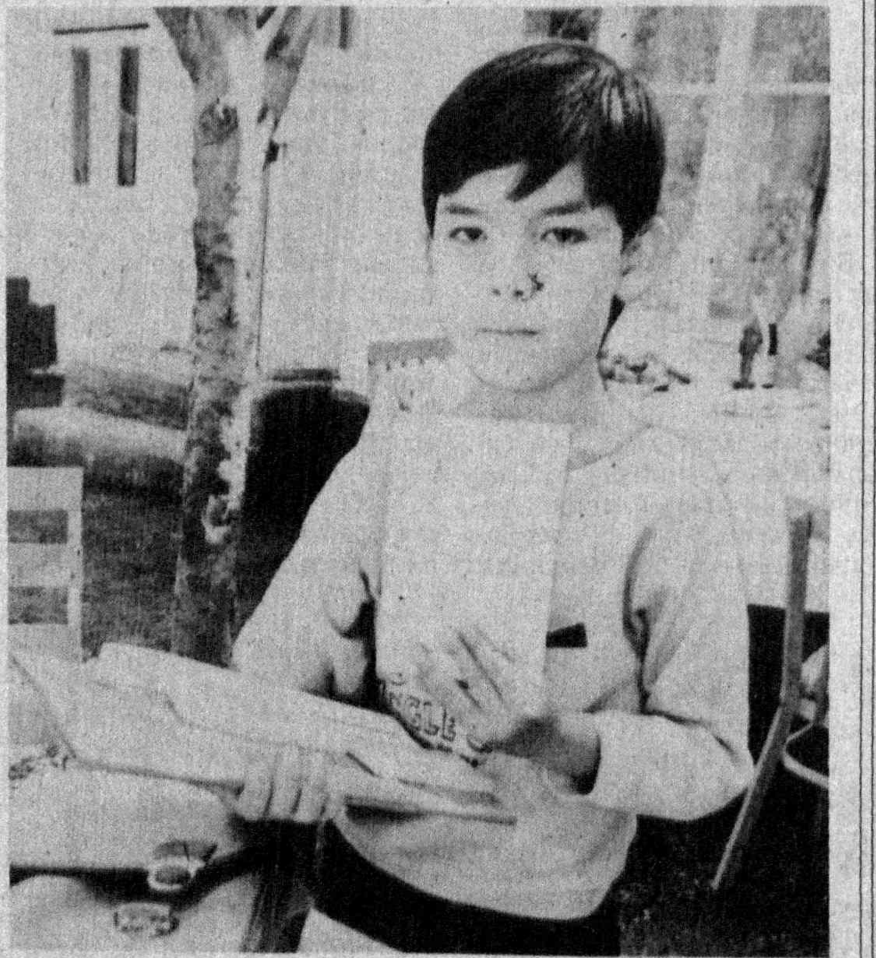

«Туркистон»ни муттасил ўқиб борувчи муштарийлар Муроджон Мирзо ҳақида жуда кўп эшитганлар. «9 ёшида 5-синфда ўқиган бола», «Президентга хат ёзган бола». Мана шу бола бўлади. Муроджоннинг ўқиши учун унга Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси ўз захирасидан маблағ ажратди.

Орадан кўп пайт ўтмади. Мурод Мирзо Шарифжон ўғли юртбошимизга, муштарийларимизга берган ваъдасини уддалади. У 12 ёшида Жаҳон Иқтисодиёти ва дипломатия университети талабаси бўлди. Ҳайрат ила ҳаяжон: Наҳотки!.. Ҳеч бир нарсага ўрин йўқ: Бўладиган бола бошидан.

Мен бундан икки йил олдин 6-7 қарич келадиган бола деб тасвирлаганим Муроджон, Сенга талабалик муборак бўлсин. Сенинг талаба бўлишинг қутлуғ кунлар остонасига, истиқлолимизнинг 5 йиллигига тўғри келди. Биламиз, икки йил олдинги орзуларингга яна икки йиллик орзулар қўшилган. Илоё ниятингга ет.

Бугун сенинг билиминг бор, озод элинг бор, мустақил давлатинг, истаганинг муҳайё. Дунёнинг ҳар чеккаси сенга бир қадам. Ҳаммасига кўз тегмасин.

Муроджон, сен шу юртнинг, ўзига бек элнинг муродли ўғли, муродли кунисан. Ҳали сендан умидли кунлар келиши бор. Ўзбекистон таниган Мурод Мирзони ҳали Америкадек қудратли мамлакат. Япониядек техника масканини олқишлар билан кутиб олишига ишонамиз.

Қутлуғ кунлар қутли келсин, Муроджон!

ЛАЙЛО,
«Туркистон» мухбири.

Айём арафасида

ҚУТЛУҒ КУН ТАДБИРЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси ташаббуси билан Тошкент шаҳридаги ҳарбий алоқа қисмида Мустақиллигининг 5 йиллиги муносабатига бағишланган байрам тадбири ўтказилди.

Ушбу тантанада Ватанимиз ҳимоячиларини «Камолот» жамғарма бошқаруви раиси ўринбосари К.Юсупов байрам муносабати билан муборакбод этди.

Ватан хизматидаги намунали кўрсаткичлари учун ҳарбий қисм капитани С.Кауфман ва оддий аскар О.Асадуллаевлар «Қамолот»нинг махсус совғалари билан тақдирландилар.

Байрам арафасидаги яна бир қувончли янгилик: шу куни «Камолот» жамғармаси биносида «Амир Темур юрган йўллар бўйлаб» экспедициясининг аъзоси, таниқли рассом Содиқ Раҳмоновнинг бевосита экспедиция сафарига бағишланган асарларининг кўргазмаси очилди.

А.БОБОЕВ.
«Туркистон» мухбири.

Дунё бизни танимоқда

УЛАР АМЕРИКАДА ЎҚИШАДИ

АҚШнинг АКСЕЛС ташкилоти томонидан ўтказилган танловда ғолиб бўлган ўзбекистонлик 34 ўқувчи ана шундай бахтга муяссар бўлди. Ўзга қитъа, ўзга миллат, ўзга юрт ҳақидаги афсонавий хаёл ҳақиқатга айланди.

Ана шу муносабат билан Тошкентдаги Республика ўқувчилар саройида ўқувчиларни кузатиш маросими бўлди.

Унда Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири Ж. Йўлдошев Американинг Ўзбекистондаги элчисининг таълим бўйича маслаҳатчиси Жорж Клиента иштирок этишди.

Халқ таълими вазири Ж. Йўлдошев АҚШга жўнаётган ўқувчиларга оқ йўл тилар экан, она юрт, мустақил Ўзбекистон 34 нафар ёшдан катта умиду ишонч кутаётганини таъкидлади.

Энди икки оғиз сўз Акселс ҳақида. Бу ташкилот билан бизнинг алоқамиз истиқлолдан кейин йўлга қўйилди. Америка Ҳамкорлик Кенгаши — Акселс ўнлаб мамлакатлар билан алоқа олиб боради. Халқ таълими вазирлигининг таълим ва тил ўрганиш соҳасида — Акселс билан алоқалари ўз самарасини берди. Уч йилдирки, ўзбекистонлик юқори синф ўқувчилари шу ташкилот махсус танловида иштирок этиб, АҚШ умумтаълим мактабларида ўқиб қайтишмоқда.

Акселс йўлланмаси билан 1993 йил 46 та, 1994 йилда 55 та, 1995 йилда 69 ўзбекистонлик ўқувчилар Америкада ўқиб қайтишди. Бу йил эса 50 нафар ўқувчи ҳужжатлари Америкага жўнатилди.

Халқимиз истиқлол байрамини нишонлаётган пайтларда бизнинг ўқувчилар АҚШнинг ўқувчилик гувоҳномасини олишади. 34 юрак юртни соғиниши табиий. Ўша онларда Ўзбекистондан олиб кетилган 34 байроқ, 34 герб, 34 қоғозга битилган мадҳиялар Америкада янграр.

Лайло КАРИМОВА

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир Абдуқодир НИЁЗОВ

Навбатчи муҳаррир: Нодир СУБҲОНОВ, навбатчи: Абдумалик БОБОЕВ.

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 0435
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ. Тираж — 8913.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 21.00.
1 2 3 4 5 6